ACTEURSGROEP WUNDERBAUM

FINANCIEEL JAARVERSLAG 2022

Stichting Acteursgroep Wunderbaum
Schouwburgplein 25, 3012 CL Rotterdam
tel: 010-4045262
info@wunderbaum.nl
www.wunderbaum.nl

Accountantskantoor KUBUS Dordrecht
Vrieseweg 80A
3311 NX Dordrecht
Tel. 088-2349000
Dordrecht@kubus.nl

INHOUD

FINANCIEEL JAARVERSLAG 2022 1
1. BESTUURSVERSLAG 4
Inleiding 4
Activiteiten – nieuwe producties 4
BEREN 4
MINIATHÜRINGEN 6
IL DISPERATO – EEN THEATRALE LEZING 7
BOZE BEJAARDEN – EEN HOORSPEL 8
Activiteiten – reprises 10
SUPERLEUK, MAAR VOORTAAN ZONDER MIJ 10
WORK HARDER 10
LA CODISTA 10
SCHAAPJES OP HET DROGE 10
THE CLOWNS CONVENTION 10
ZUR WARTBURG 11
Nevenactiviteiten 11
Impact corona 13
Publieksbereik 13
Spreiding 14
Stakeholders 14
THEATER ROTTERDAM 14
THEATERHAUS JENA 15
FONDSEN 15
OVERIGE PARTNERS 15
Educatie en Talentontwikkeling 16
Publiekssamenstelling 16
Code diversiteit & inclusie 18
Governance Code Cultuur 19
Fair Practice Code in de culturele en creatieve sector 20
Risicoanalyse 21
Toelichting financieel resultaat 22
EXPLOITATIERESULTAAT 22
COVID-SUBSIDIE 22
OVERIGE BESTEMMINGSRESERVES 23

Accountantskantoor KUBUS Dordrecht
Vrieseweg 80A
3311 NX Dordrecht
Tel. 088-2349000
Dordrecht@kubus.nl

VERMOGENSBEHEER EN LIQUIDITEIT 23
Wet Normering Topinkomens (WNT) 23
2. JAARREKENING 24
Balans 24
Exploitatierekening 25
Waarderingsgrondslagen 27
Toelichting op de exploitatierekening 27
BATEN 27
LASTEN 28
VERMOGENSBEHEER EN LIQUIDITEIT 29
ANDERE INKOMSTEN QUOTE 29
Toelichting op balans 31-12-2022 na resultaatbestemming 29
Eigen vermogen 30
Formatieruimte Wunderbaum 2021 32
Bezoldiging bestuursleden en leden van de Raad van Toezicht 33
3. PRESTATIEVERANTWOORDING 34
Overzicht prestatieverantwoording FPK 34
..... 35
Model IV-P 36
4. BIJLAGEN 38
Maatschappelijke nevenfuncties bestuur 2022 38
Rooster van aftreden bestuur 39
Ondertekening 40

1. BESTUURSVERSLAG

Inleiding

Acteursgroep Wunderbaum maakt al ruim twintig jaar internationaal bejubelde producties, waarin humor, muziek en sociaal-maatschappelijk engagement virtuoos samenkomen. Het gezelschap werkt samen met performers, schrijvers en makers die hen uitdagen op urgente thema's als zelfredzaamheid, *white privilege*, ouderenzorg en de prestatiemaatschappij. Samenwerking met mensen van buiten het theater is daarbij een onmisbare kracht. Het gezelschap gaat steeds weer op zoek naar onbekende verhalen en onderbelichte narratieven.

De vernieuwing zit ook in de verbinding die Wunderbaum zoekt met *communities* op steeds weer andere plekken. Van Rotterdam tot Wenen, van Milaan tot Curitiba. Ook in de toekomst wil Wunderbaum zich blijven ontwikkelen door nieuwe verbintenissen aan te gaan en op onverwachte plekken in de stad producties te maken die gelaagd en prikkelend zijn, losjes en geestig, soms een tikje ongemakkelijk maar altijd genereus en oprecht geëngageerd.

Wunderbaum gaf de afgelopen vier jaar leiding aan Theaterhaus Jena en ontving hier in 2022 de prestigieuze Martin Linzer Prijs voor. Het gezelschap kijkt terug op een inspirerende samenwerking met zowel het huis als het ensemble, waarbij veel is geleerd op gebied van meertaligheid, interconnectiviteit en leiderschap. Wunderbaum kijkt uit naar de volgende stap waarbij Rotterdam thuishaven én uitvalsbasis is, en waarbij het gezelschap door middel van samenwerking zijn ervaring kan delen en tegelijkertijd wordt uitgedaagd door andere makers.

Activiteiten – nieuwe producties

Met 83 geplande speelbeurten en vier nieuwe projecten was 2022 voor Wunderbaum een druk en succesvol jaar. We maakten drie nieuwe voorstellingen en één hoorspel. Zes voorstellingen gingen in reprise. Ook realiseerden we flink wat extra activiteiten. Met bijna 10.000 bezoekers in binnen- en buitenland én de luisteraars van het online hoorspel via de website van de NPO zijn we enthousiast over onze zichtbaarheid. Daarnaast genereerden we veel aandacht in de pers, en werd als kers op de taart *La codista* door de Toneeljury geselecteerd als één van de beste voorstellingen van het seizoen.

De nieuwe projecten in 2022 waren de voorstellingen *Beren* en *Miniathüringen*, de theatrale lezing *Il Disperato* en het hoorspel *Boze Bejaarden*.

BEREN

We begonnen het jaar met de voorstelling *Beren* die gelukkig net op tijd, kort na de laatste lockdown in 2022, in première kon gaan. Samen met dramaturg Koen Tachelet bewerkten we het boek *'A libertarian walks into a bear'* tot een theaterstuk. Een journalistiek boek van Matthew Hongolz-Hetling over het dorpje Grafton in New Hampshire (VS) dat zich probeert te bevrijden van de bemoeienis van de overheid. In ons meerjarige kunstenplan viel deze voorstelling binnen het thema 'Voorwaarts Rechts'. We wilden een stuk maken over verrechtsing en polarisering met als uitgangspunt het beter begrijpen van andersdenkenden. Dit vanuit onze overtuiging dat proberen begrip op te brengen voor andersdenkenden constructiever werkt dan onze eigen overtuigingen voor eigen parochie te preken. We wilden daarbij vragen opwerpen over hoe een samenleving vrijheid definieert.

Het boek gaat over een groep libertijnen die Grafton uitroept als ‘Free Town’ en langzaam maar zeker probeert het juk van de overheid van zich af te werpen. Hierin slagen de libertijnen behoorlijk goed, maar het project keert zich tegen hen op het moment dat beren uit de omgeving het dorp in trekken. Indirect is dit een uitkomst van hun eigen handelen doordat er geen budget meer is voor een vuilnisophaaldienst - waardoor er steeds meer eetbaars op straat ligt wat de beren aantrekt - en de libertijnen zich afkeren van elke door de overheid geboden hulp om de beren te weren. Dit met een paar bijna fatale ontmoetingen tussen beer en mens als uitkomst. Langzaam gaat het project ten onder.

Wij Wunderbaumers schatten de Nederlandse sociaaldemocratie op waarde, maar vonden het inspirerend om eens buiten de gebaande paden te denken, in de hoop ook ons publiek hierin mee te kunnen nemen. We hoopten dat deze voorstelling ons nieuwe inzichten zou geven en wellicht meer begrip zou brengen voor een steeds luider wordend maatschappelijk verzet tegen bestaande structuren. Niet met de poging om daar zelf uiteindelijk mee de barricades op te gaan, maar wel om uitsluiting van andersdenkenden en polarisatie te voorkomen.

We vroegen een aantal mensen van buiten Wunderbaum bij het project. Suze Milius als regisseur, Theun Mosk voor de vormgeving, Koen Tachelet als dramaturg, Bo Koek voor de muziek en Lotte Goos als kostuumontwerper. Samen verdiepten we ons voorafgaand aan de repetities in het dorp Grafton, de libertijnse beweging en het werk van toonaangevend vrijheidsdenkster Ayn Rand.

We vonden een locatie die aansloot bij het onderwerp: de duurzaam sociale broedplaats OASE in Rotterdam, waar we twee maanden alle vrijheid kregen om onze voorstelling te repeteren en spelen. We zorgden voor een filmische setting waarbinnen het geloofwaardig zou zijn dat beren het dorp over zouden nemen. Theun Mosk bouwde een prachtige schiettent die zowel letterlijk in het dorp zou kunnen staan als metaforisch dienstdeed als plek waar de libertijnen zich zowel aangevallen konden voelen als zelf ook anderen konden beschieten. Bo Koek maakte een soundscape van Amerikaanse muziek, fragmenten van libertijnse radiostations, rauwe natuurgeluiden en western-achtige klanken die de voorstelling vooruit stuwde. Lotte Goos maakte mooie berenpakken zodat we zowel de libertijnen als de beren konden spelen. Na flink oefenen lukte het om als beren te lopen. Samen met Suze Milius werkten we aan acts en beelden op basis van teksten en karakters uit het boek en daarvan smeedden we een montagevoorstelling.

Soms was het lastig om ons het libertijnse gedachtegoed eigen te maken en vanuit de personages te verdedigen, maar uiteindelijk lukte het om ons te vereenzelvigen met deze vrije geesten. Dat vond het publiek (waaronder veel mensen die verbonden zijn aan de broedplaats) over het algemeen ook. De voorstelling werd bovendien in de pers enthousiast ontvangen door de Volkskrant en de Theaterkrant.

In mei maakten we een Duitse versie van de voorstelling die we twee weken in Jena speelden. Het was interessant om te zien dat het publiek in het oosten van Duitsland duidelijk een fellere houding dan het Nederlandse publiek tegenover het gedachtegoed van de personages had. Dit leverde achteraf goede en soms felle gesprekken op.

Later in het jaar speelden we vanwege de eindregie van Suze Milius ook op het FIT festival in Lugano dat in 2022 de focus legde op vrouwelijke regisseurs. We kozen ervoor om in het Nederlands te spelen met Italiaanse boventiteling. Dat zorgde voor wat minder direct contact, maar de reacties na afloop waren desondanks goed.

“In de bizarre theatrale scènes van Beren is Wunderbaum op haar best.”
De Volkskrant

Beren Foto: Fred Debrock

MINIATHÜRINGEN

Als Zomerspektakel in Jena maakten we in juni de voorstelling *Miniathüringen, ein Kleingartenspektakel.* We speelden op het grote plein voor het Theaterhaus waar een grote tribune werd opgebouwd. *Miniathüringen* was tevens onze afscheidsvoorstelling, die samenviel met het einde van ons artistiek leiderschap van Theaterhaus Jena. Net als *Beren* viel deze voorstelling binnen het overkoepelende thema ‘Voorwaarts Rechts’. Gebaseerd op een echte gebeurtenis in een lokaal volkstuinencomplex in Jena maakten we een grootse muziektheatervoorstelling in samenwerking met het Duitse Farn collectief. Speciaal voor de voorstelling stelden we een band samen met vier muzikanten, afkomstig uit Berlijn en Dresden.

In de voorstelling vertelden we het waargebeurde verhaal van een man met rechts-radicale sympathieën die tijdens de coronacrisis probeerde voorzitter te worden van het bestuur van een bekend volkstuinencomplex in Jena. Na een breed gedragen protest van andere tuineigenaren en burgers uit Jena werd de overname uiteindelijk verhinderd. Deze geschiedenis wierp wat ons betreft een relevante vraag op: hoe moet je als maatschappij omgaan met de opkomst van populistische, autocratische en rechtse structuren extreemrechtse, en hoe kun je je het beste daartegen verweren: een thema dat in Oost-Europa actueler lijkt dan ooit.

Aangezien het zomertheater in Jena door een zeer breed publiek bezocht wordt en het verhaal in de stad bekend was (er werd breeduit over bericht in de lokale media) was het maakproces spannend.

We maakten de tekst op basis van interviews met bewoners, zodat veel mensen wisten wat we aan het maken waren. Voordeel was dat we als Nederlanders ongegeneerd konden spelen met Oost-Duitse stereotypen zoals de angst om door elkaar en de overheid in de gaten te worden gehouden. Dit bleek in een volkstuingemeenschap grappig genoeg uitvergroot aanwezig te zijn.

De vorm waar we uiteindelijk op uit kwamen was een tuinkabouter-concert. Doordat we ervoor kozen om tuinkabouters te spelen die de mensen afluisterden hadden we een enorme vrijheid om politiek complexe vraagstukken op een directe manier bespreekbaar te maken. De tuinkabouters hadden hun eigen humor en manier van denken die op het toneel voor veel anarchie, en in het publiek voor veel gelach zorgde. Het concert vertelde het verhaal van een gemeenschap die zich democratisch teweerstelt tegen autocratische krachten die een meerstemmige en diverse samenleving bedreigen. Door het spelen met de wetten en vorm van musicals en grote rockconcerten sprak de voorstelling een erg breed publiek aan, en was de show ook voor mensen met weinig theaterkennis makkelijk toegankelijk. Het slotlied *´Sei kein Arschloch´,* was een directe oproep aan het publiek om stelling te nemen tegen racistische en nationalistische actoren.

“Een geweldig goed gechoreografeerde dwergenshow (…) een absolute aanrader”.
Ost Thüringer Zeitung

IL DISPERATO – EEN THEATRALE LEZING

Van september tot december 2022 werkten we in Italië aan *Il disperato* (De wanhopige). Dit jaar presenteerden we al een aantal keer op verschillende plekken een theatrale lezing, die toch al zo theatraal was dat het voelde als voorstelling. In 2023 zal de voorstelling officieel in première gaan. Deze voorstelling was geen onderdeel van ons meerjarenplan.

Het idee voor *Il disperato* ontstond in de periode waarin er in Italië een strenge lockdown was en iedereen lange tijd het huis niet uit mocht. Het effect van dit isolement wordt ook wel de ‘schaduw-pandemie’ genoemd. Omdat een groot deel van de bevolking geen grote leefruimte had, liepen spanningen binnenshuis op, werden mensen depressief en nam het huiselijk geweld toe. Daarnaast kwamen veel mensen financieel ernstig in de problemen.
We maakten een verhaal over een familie die al lang opgesloten zit en er financieel niet meer uitkomt. De vader van het gezin ziet uiteindelijk geen uitweg meer en brengt zijn vrouw, zijn dochter, zijn schoonmoeder en zichzelf om het leven.

Tijdens het vooronderzoek spraken we met criminologen en sociologen. We lazen over verschillende zaken van over de hele wereld van mensen die hun gezin ombrachten. De belangrijkste vraag bleef steeds hoe iemand tot zo’n monsterlijke daad komt? Daarbij vonden wij een van de schokkendste dingen dat het leek alsof een dergelijke situatie iedereen zou kunnen overkomen: iemand hoeft niet ziek te zijn om zichzelf tot zulke wanhoop te drijven. Wat ook duidelijk werd is dat we als buitenstaanders in staat zijn om veel te begrijpen en aan te voelen, maar dat echt verklaren onmogelijk is. En accepteren uiteraard nooit, hoe wanhopig iemand ook is.

De cast van deze voorstelling bestond uit Elisabetta Bruni, een oudere vrouw, Ludovica Callerio, een meisje van 14, en de acteurs Alessandro Riceci en Marleen Scholten. Ondanks dat *Il disperato* geen waargebeurd verhaal is, of gebaseerd is op een specifieke zaak, vonden we het belangrijk om een echte familie te laten zien. Een vader, een moeder, een dochter en in het geval van Italië, waar grootouders vaak nog in huis wonen, een oma. De setting van de voorstelling is een diner, waar het publiek omheen

zit, alsof het mee aan tafel zit. Het publiek is daardoor niet alleen de voyeur, maar voelt zich onderdeel van het huishouden.

We werkten als *artists in residence* op het prestigieuze RomaEuropa Festival in Rome, in het sociaal geëngageerde Arti e Spettacoli in L'Aquila en in het politiek actieve kunsthuis Zona K in Milaan. Op deze drie uiteenlopende plekken repeteerden we, voerden we gesprekken en presenteerden we de voorstelling in de vorm van een openbare doorloop met een nagesprek met het publiek. Dit was een inspirerende werkwijze. De reacties waren enthousiast en emotioneel. In 2023 tonen we de voorstelling in Nederland en in Italië.

Il Disperato Foto: C. Trimboli

BOZE BEJAARDEN – EEN HOORSPEL

Tijdens de pandemie werden wij door dirigent Stijn Saveniers en zangeres Britt Truyts benaderd met de vraag om samen met hen een hoorspel te maken over senioren die in opstand komen tijdens een periode van verplichte quarantaine. Wij vonden het mooi en belangrijk om iets te maken waarin senioren een hoofdrol speelden, en waarin zij opkomen voor hun zelfbeschikkingsrecht en zich niet weg laten zetten als een langzaam uitdovende groep mensen. Dat *Boze Bejaarden* de mogelijkheid gaf om iets te zeggen over de werkomstandigheden van voortploeterend zorgpersoneel sprak ons ook aan. Om de onderwerpen niet te zwaar te maken kozen we voor de vorm van een operette, waarbinnen humor en relativering belangrijke pijlers zijn. We vonden in NPO4 en de NTR een goeie partner om het hoorspel online te zetten en ook via hen te verspreiden.

De Vlaamse auteurs Annelies Verbeke en Gaea Schoeters schreven de tekst en het libretto. Zij kwamen met het idee van acht korte afleveringen waarin de senioren tussen de gespeelde scenes door regelmatig uitbarsten in gezang. De tekst was humoristisch, met soms bijna deurenkomedie-achtige

situaties, en tragisch op momenten waar de senioren het zwijgen werd opgelegd of een zorgmedewerkster vanuit enorme stress een misplaatste woedeaanval krijgt. De operette nummers gaven ruimte voor verdieping, en stonden mooi stil bij een moment of een onhebbelijke eigenschap van een van de bewoners.

"Ik ben boos en bejaard maar nu weer blij. Het zal jullie misschien verbazen maar het was soms behoorlijk realistisch. Fijne podcast."
Gijs (80), luisteraar van Boze Bejaarden

Repetities Boze Bejaarden. Foto: Assia Bert

Voor de opnames verzamelden we een topcast van senioren met Jetty Mathurin, Aus Greidanus, Leny Breederveld, Jaak Van Assche en Frieda Pittoors. Allemaal mensen met wie we of heel vroeger gewerkt hadden (Jetty en Matijs kenden elkaar nog uit hun Oppassen!!! verleden), of nog altijd mee samenwerken (met Aus Greidanus maakten we vorig jaar *The Clowns Convention*), of die we altijd hebben bewonderd (Leny Breederveld is met Carver een grote inspiratiebron voor ons geweest). Componiste Annelies van Parys bewerkte de muziek, gebaseerd op bestaande liederen, die in veel gevallen aan ons collectieve geheugen appelleert. Britt Truyts en Willem de Vries zingen de nummers.

Ons doel was om juist een oude publieksgroep te bereiken die de weg naar het theater nog niet teruggevonden heeft na de pandemie (of misschien zelfs te oud is om nog de deur uit te gaan). We wilden graag voor hen iets herkenbaars en moois maken. We denken hierin geslaagd te zijn aangezien na de eerste week het hoorspel alleen al via de NPO4 site 1.200 keer beluisterd werd. Dit nog los van Spotify en Itunes waar Boze Bejaarden ook te vinden is. Het hoorspel blijft online staan en ook werken we aan een concertante theaterversie van het hoorspel waaraan alle spelers en muzikanten meedoen. De eerste repetities daarvan vonden al plaats en waren goed. Het bleek mooi om aan het hoorspel nog een subtiele theatrale laag toe te voegen door kleine bewegingen en blikken die een extra laag geven.

Accountantskantoor KUBUS Dordrecht
Vrieseweg 80A
3311 NX Dordrecht
Tel. 088-2349000
Dordrecht@kubus.nl

De concertante versie gaan we in 2023 op locatie in bejaardentehuizen spelen, zodat we kunnen spelen voor een mix van bewoners en regulier theaterpubliek, onder andere binnen de context van het O. Festival. En we spelen de voorstelling ook een aantal keer in het theater.

Activiteiten – reprises

We hernamen de voorstellingen *Superleuk, maar voortaan zonder mij, Work Harder, La codista, Schaapjes op het droge, The Clowns Convention* en *Zur Wartburg*.

SUPERLEUK, MAAR VOORTAAN ZONDER MIJ

Na *Superleuk, maar voortaan zonder mij* drie jaar geleden met veel succes in Jena te hebben gespeeld lukte het dit jaar eindelijk om hem daar opnieuw drie keer in te plannen. De vorige pogingen werden vanwege corona afgelast, maar nu konden we deze voorstelling over de toeristische industrie, David Foster Wallace en ironie toch een paar mooie afsluitende speelbeurten geven.

WORK HARDER

Work Harder, onze goed gelukte voorstelling over de prestatiemaatschappij en de druk die we onszelf op professioneel gebied opleggen, speelden we het afgelopen jaar nog een aantal keer. Het thema maakte wederom veel los bij het publiek, vermoedelijk nog iets meer omdat de werkdruk na de pandemie door tekorten op de arbeidsmarkt misschien als nòg hoger wordt ervaren. Helaas werden precies om diezelfde reden toch drie voorstellingen in de tournee afgelast omdat onze geluidstechnicus vanwege corona gerelateerde klachten uitviel en het onmogelijk bleek om een vervanger te vinden.

LA CODISTA

La codista gaat over een vrouw die tegen betaling jouw plaats inneemt in willekeurig welke wachtrij. Een voorstelling die een filosofische blik op het begrip tijd geeft en wachten tot een contemplatief hoogwaardige bezigheid maakt. Deze monoloog die Marleen in 2020 in Milaan maakte, speelde het afgelopen jaar wederom in Nederland, Duitsland en Italië. En dus ook in drie talen, waaronder in een Italiaanse versie voor de Italiaanse gemeenschap in onze thuisstad Rotterdam. Kers op de taart was de speelbeurt in de grote zaal op het Nederlands theaterfestival waarvoor *La Codista* geselecteerd was als een van de beste voorstellingen van het afgelopen seizoen.

SCHAAPJES OP HET DROGE

Deze voorstelling op basis van de gelijknamige roman van Anke Stelling over de weerbarstigheid van sociale ongelijkheid maakten we al in 2019. Misschien heeft deze voorstelling voor ons nog wel het hardst te lijden gehad onder de pandemie. Er waren meerdere afgelastingen in voorgaande jaren, en wanneer er gespeeld werd was dit vrijwel altijd voor een beperkt publiek. Dit jaar kon er eindelijk gespeeld worden op verschillende plekken, maar we merkten dat het momentum er publicitair gezien een beetje uit was. Het was lastig om publiek te vinden en in combinatie met de, in het algemeen, schoorvoetende terugkomst van theaterbezoekers, dwong het de theaters tot opnieuw een aantal afgelastingen. Inmiddels heeft de voorstelling best vaak gespeeld, maar voldaan voelt het niet. Ook zou het opnieuw opnemen van de voorstelling waarschijnlijk niet veel opleveren. We leggen ons erbij neer. Een mooie voorstelling die succes had, maar meer gezien had mogen worden.

THE CLOWNS CONVENTION

The Clowns Convention ging het afgelopen jaar succesvol in reprise. Deze internationale show waarin de clowns zichzelf afvragen of ze nog relevant zijn, blijft een feest om te spelen. En, zo is onze ervaring, ook het publiek is onverdeeld enthousiast. Het interactieve gehalte, de komische clownsacts en de vrijheid van spelen leveren veel op. En ook blijft het samenspelen met de mensen uit ons ensemble in

Jena inspirerend. Ook nadat ons artistiek leiderschap in Jena afliep bleven zij met liefde meespelen in deze voorstelling. We speelden in verschillende steden. Ook waar we niet vaak komen. En ook daar zaten de zalen redelijk tot goed vol. Hoogtepunten waren Bergen op Zoom, waar een vrouw de hele voorstelling zo uitbundig en direct reageerde dat het tot hilariteit bij iedereen leidde. Ook was het fantastisch om te spelen binnen de festivalselectie van het Nederlands Theaterfestival. In 2023 toeren de clowns weer door, hopelijk ook internationaal.

"Een congres van internationale clowns dat gaandeweg vervelt tot zelfhulpgroep: wat een heerlijk idee van Wunderbaum, een Nederlands-Vlaams-Duits-Italiaans collectief, dat al twee decennia garant staat voor genereus en maatschappijkritisch theater."
De Standaard

The Clowns Convention Foto: Joachim Dette

ZUR WARTBURG

Vlak voor en na de Kerstdagen hernamen we opnieuw de voorstelling *Zur Wartburg* bij Theaterhaus Jena. Dit keer niet meer door onszelf geprogrammeerd, maar door de nieuwe artistieke leiders in Jena. De voorstelling gaat over het inmiddels gesloten Café Wartburg in Jena waar de oude DDR 'flair' nog lang na de hereniging in 1989 in leven werd gehouden. In het stuk zien we onder meer een aantal stamgasten die hun eigen waarheid, doordrenkt met alcohol, in leven proberen te houden. Tegen de achtergrond van het Duitsland van na de hereniging komt wrok naar boven en worden alternatieve verhalen verteld.

Nevenactiviteiten

Er waren in 2022 een flink aantal nevenactiviteiten. De Vlaamse schrijfster Gaea Schoeters, die ook *Boze Bejaarden* voor ons schreef, vroeg ons om samen met de Vlaamse acteur Rashif El Kaoui tijdens het Bad composers festival in Gent een door haar geschreven tekst voor te lezen. Een vermakelijke

Accountantskantoor KUBUS Dordrecht
Vrieseweg 80A
3311 NX Dordrecht
Tel. 088-2349000
Dordrecht@kubus.nl

inkijk in het turbulente leven van de van dubbele moord verdachte dirigent Carlo Gesualdo. Dit was een combinatie met een optreden van het Londense a capella koor EXAUDI, dat vervolgens enkele composities van Gesualdo zong.

We presenteerden en produceerden het Gala van het Nederlands Theater. Dit deden we als personages uit *The Clowns Convention.* We betrokken bij deze avond via Studio-52 de 'Raad der wijze kinderen', bestaande uit vier mondige kinderen uit een kansarm milieu. Daarnaast vroegen we performer Ariah Lester om tijdens de apotheose van de avond een nummer te zingen en mee te spelen.

"Het was een geweldige ervaring voor de vier kids die het Theatergala mee mochten presenteren. Ze voelden zich door Wunderbaum gezien en gehoord. Onvergetelijk dat Younes een volle schouwburg aan het lachen kreeg."
Fanneke Verhallen (Studio-52nd)

Het Gala van het Nederlands Theater Foto: Anna van Kooij

We begeleidden Cora Burggraaf dit jaar verder tijdens haar tweejarige makersregeling bij haar tweede voorstelling over operazangeressen op leeftijd die hun carrière hebben beëindigd omdat hun broze stemgeluid niet langer op waarde wordt geschat. Wellicht een metafoor voor hoe we in het Westen met ouderen omgaan. Een project dat inhoudelijk mooi overeenkomt met *Boze Bejaarden*. We hielpen het Rotterdamse gezelschap Onderwater Producties bij het opzetten van hun aankomende voorstelling over de menselijke roes. Ook begeleidden we studente Shauni Goetz van de ATKA bij haar eindexamenvoorstelling *Wabi Sabi* over een Westerse toerist die zich probeert te verhouden tot de Japanse cultuur.

In Gouda en Den Haag gaven we korte previews van *The Clowns Convention* en op het Nederlands Theaterfestival verzorgden we inleidingen voor het publiek bij *La codista* en *The Clowns Convention*.

Achter de schermen gebruikten we dit jaar voor de ontwikkeling van onze website. We lanceerden een nieuwe huisstijl en nieuwe website, in samenwerking met ontwerpbureau Our Polite Society. Op de nieuwe website is ook het gehele archief van twintig jaar Wunderbaum ontsloten.

Op het gebied van professionalisering volgden enkele leden van de directie en medewerkers de training 'Inclusief leiderschap' door Mohammed Kassrioui. Deze training over diversiteit, inclusie en sociale veiligheid werd ontwikkeld door de Academie voor Cultuurmanagement en de BeHr Groep.

En begin 2022 verkochten wij tot slot een optie op de rechten van onze film *Stop Acting Now* uit 2016 aan de prestigieuze Hollywood productiemaatschappij Wiip. Deze studio was verantwoordelijk voor HBO hitseries als *The White Lotus* en *Mare of Easttown*. Wiip en regisseur/schrijver Mike White (van *The White Lotus*) hebben serieuze interesse om *Stop Acting Now* te bewerken tot een meerdelige serie, waarschijnlijk ook voor HBO. Wij hopen uiteraard dat deze serie er zal komen.

Impact corona

Zoals eerder beschreven hebben we het afgelopen jaar gelukkig weer veel kunnen doen. Het aantal presentaties was groot. Tegelijkertijd hadden we dit jaar nog veel corona gerelateerde problemen: er moesten toch nog veel voorstellingen worden geannuleerd, en daarnaast liep het publieksbereik achter op de verwachtingen. Ook op langere termijn zal de impact van coronacrisis de komende jaren groot blijven. Enerzijds omdat de verkoop van nieuwe projecten lastig bleek de afgelopen maanden. Het lijkt alsof theaters voorzichtiger programmeren en onze voorstellingen minder programmeert dan voorheen. Dat betekent dat projecten in 2023 vooralsnog minder zullen spelen dan we willen. Anderzijds merken we dat een aantal van onze vaste technici er gedurende de pandemie voor hebben gekozen om ander werk te gaan doen. Het vinden van nieuwe technici blijkt een lastige klus. Dit legt druk op de mogelijkheden en zorgt voor stress aan de producerende kant. Ook hebben wij het enkele maanden zonder publiciteitsmedewerker moeten stellen. Door het enorme aanbod van vacatures op het gebied van publiciteit was het erg lastig om iemand te vinden die kundig, beschikbaar én betaalbaar was. Gelukkig hebben we inmiddels een hele fijne medewerker gevonden, maar helaas zijn onze personeelsambities op het gebied van diversiteit daardoor wel onder druk komen te staan.

Publieksbereik

Wunderbaum kon in 2022 veel speelbeurten realiseren. We planden in 2022 in totaal 83 voorstellingen. Twaalf voorstellingen moesten worden geannuleerd, hoofdzakelijk vanwege corona gerelateerde problemen. Tijdens *Beren* kreeg een van de spelers Covid, en enkele voorstellingen *Work Harder* vielen in het water door een zieke technicus. Enkele voorstellingen van *Schaapjes op het Droge* moesten worden geannuleerd door een gebrek aan belangstelling: we merkten dat de bezoekersstroom in de eerste helft van het jaar nog erg langzaam op gang kwam na alle lockdowns.

In totaal speelden we voor 9.461 bezoekers. Dit zijn minder bezoekers dan begroot, ondanks het grotere aantal speelbeurten. Ook dit is denken wij grotendeels aan de effecten van de pandemie toe te schrijven. Een deel van de voorstellingen van *Beren* was nog beperkt qua bezoekers vanwege de toen geldende coronamaatregelen. En daarna viel het aantal bezoekers voor met name de kleine reprises tegen.

Spreiding

De spreiding binnen Nederland is ongeveer de helft in de standplaats Rotterdam (24), en de helft erbuiten (26). Ook speelden we weer veel internationaal (33 speelbeurten). In de bijlage is een speellijst opgenomen.

Stakeholders

THEATER ROTTERDAM

De samenwerking met onze alliantiepartner Theater Rotterdam is in het afgelopen jaar inhoudelijker geworden. De koers die Theater Rotterdam is ingeslagen biedt ons mogelijkheden om nog meer en makkelijker buiten het eigen netwerk te opereren. De samenwerking biedt Wunderbaum inhoudelijke inspiratie, andere bronnen en disciplines, en een geweldige infrastructuur om binnen te werken. Andersom biedt Wunderbaum Theater Rotterdam meer internationale slagkracht en een sterke verbinding met de stad, de wijken en haar bewoners.

In 2023 zullen we samen twee grote projecten realiseren: de locatievoorstelling *PLEIN/PRAÇA*, en de remake van de voorstelling *Blablabla Act Now*. De voorbereiding van deze projecten is het afgelopen jaar al van start gegaan. *PLEIN/PRAÇA* wordt een performance in de openbare ruimte met de medewerking van lokale buurtbewoners, studenten, een brassband en dansers op het Schouwburgplein. Hierbij zullen wij samenwerken met verschillende makers van Theater Rotterdam, waaronder de dansers van Alida Dors. *Blababla Act Now 2.0* is een remake van een voorstelling over een klimaatconferentie uit 2014. Voor dit project werken we samen met minstens zeven verschillende makers die gelieerd zijn aan Theater Rotterdam. De educatieafdeling van Theater Rotterdam helpt ons om, naast het reguliere Wunderbaum en Theater Rotterdam publiek, zoveel mogelijk verschillende Rotterdamse scholieren in de zaal te krijgen.

Ook op het gebied van diversiteit en inclusie brengt de verbintenis met Theater Rotterdam ons veel. Zowel qua trainingen en gesprekken over het onderwerp, als op het gebied van samenwerkingen met mensen van buiten onze eigen kring is de verbinding van enorme waarde voor ons.
Het is merkbaar dat artistiek directeur Alida Dors haar koers voor het gezelschap helder heeft, waarbij meerstemmigheid een belangrijk uitgangspunt is. Waar het de afgelopen jaren intern bij Theater Rotterdam wat stroef voelde, zien we duidelijk dat het nu weer stroomt, en er weer een duidelijke inhoudelijke visie is. Voor ons is het fijn om ons tot deze visie verhouden, en op een vanzelfsprekende manier nieuwe samenwerkingen buiten ons eigen netwerk aan te gaan, en onze inspanningen op het gebied van diversiteit en inclusie te verdiepen. Theater Rotterdam bood hierin het afgelopen jaar een prettige en goede ondersteuning door bijvoorbeeld het organiseren van verschillende gesprekken en trainingen over diversiteit en inclusie, en door het aantrekken van nieuwe generatie diverse makers en medewerkers uit alle geledingen van de samenleving. Los van deze artistiek inhoudelijke samenwerking hebben we nog altijd geweldig veel aan de volledige backoffice van Theater Rotterdam waarmee we nog altijd goed samenwerken. Zo krijgt Wunderbaum ondersteuning van het theater op het gebied van publiciteit, financiële administratie, personeelszaken, ICT en kantoorfaciliteiten.

Zoals eerder aangegeven, is Wunderbaum inmiddels bestuurlijk volledig ontvlecht van Theater Rotterdam, maar is sinds de ontvlechting een heldere alliantie-overeenkomst afgesloten. Theater Rotterdam geeft Wunderbaum een jaarlijkse productiebijdrage van 100.000 euro. Omgekeerd koopt Wunderbaum een vast aantal diensten in bij Theater Rotterdam ter waarde van ongeveer 33.000 euro per jaar. Deze overeenkomst wordt door alle partijen als prettig ervaren.

Met de Gemeente Rotterdam is afgesproken dat Wunderbaum vanaf 2022 op eigen titel de verantwoording aflegt voor de ontvangen subsidie. In 2024 zullen we ook als zelfstandige stichting een aanvraag voor meerjarige subsidie indienen. We zullen dus niet langer onderdeel zijn van de aanvraag van Theater Rotterdam.

Wat ons betreft zetten wij onze samenwerking met Theater Rotterdam onverminderd voort de komende jaren. We kijken ernaar uit om daarbij ook meer de inhoudelijke samenwerking te verdiepen. De komende maanden spreken wij met Theater Rotterdam over de invulling van onze samenwerking in de komende Cultuurplanperiode. Wij willen dan graag samen een aantal nieuwe plannen formuleren.

THEATERHAUS JENA

In de zomer van 2022 eindigde ons artistiek leiderschap bij Theaterhaus Jena. Als knallend laatste muziektheaterproject maakten we *Miniathüringen*. Een fijne afsluiting, met iedere avond veel publiek. Ons leiderschap was een mooie trip van vier jaar waarin we ervaring opdeden met het leidinggeven aan een groot gezelschap, en het vormgeven en inspireren van een ensemble. We leerden veel over de oude Oost-Duitse, socialere mentaliteit, en over hoe je te verzetten tegen opkomend neonazisme (en hoe niet). We leerden veel naamvallen maar bleven dezelfde fouten maken, wat kennelijk charmant was. We kregen waardering van het Duitse publiek, dat meer dan het Nederlandse publiek op de inhoud reageert en daarin ook uitgesprokener kan zijn. Bovendien leerden we eigenlijk ook veel meer over ons eigen theaterbestel door ons in het Duitse te begeven.

Een aantal inzichten die we hebben gekregen in Jena: Een stadstheater met vaste gezichten op het toneel die voor extra publicitaire aantrekkingskracht zorgen werkt goed. Een systeem waarbij alle studenten gratis naar theater en musea kunnen gaan is geweldig en bovenal, wat kunnen die Duitse acteurs toch veel verschillende dingen: allemaal goed spelen, allemaal zingen en allemaal zijn ze lenig. Tenminste, zo leek het soms vergeleken met ons. Zoals eerder gezegd denken wij dat het gezelschap in Jena klaar is om in onze geest, op een collectieve manier verder te werken. Voor ons is het tijd voor onze volgende stap. Het was mooi, maar soms organisatorisch complex. Voor het spelen van sommige voorstellingen zullen we nog blijven terugkomen. Ook gaan we in 2023 nog een coproductie aan met Theaterhaus Jena voor onze voorstelling *John en Gena*. Maar voor nu zijn we vanuit Duitsland weer terug in Nederland met Rotterdam als enige centrum. Om vanuit daar weer uit te wijken naar meer internationale plekken. Daarbij nemen we onze inhoudelijke en leidinggevende ervaringen mee.

FONDSEN

Wunderbaum ontving naast coproductie bijdragen van Theater Rotterdam en Theaterhaus Jena in 2022 een aantal extra gelden van particuliere fondsen. Voor *Beren* ontvingen wij een bijdrage van Stichting Verzameling van Wijngaarden-Boot, Stichting Zabawas en Stichting Elise Mathilde Fonds. We ontvingen ook een toekenning van het Amsterdams Fonds voor de Kunst voor enkele voorstellingen van *Beren* in Amsterdam, maar deze subsidie hebben wij helaas weer terug moeten geven. Het lukte ons niet om een goede locatie te vinden voor deze voorstellingen. De oorspronkelijke locatie (Ruimtetijd in Amsterdam-Noord) ging onverwacht verhuizen, en we slaagden er niet op korte termijn in om een vervangende ruimte te vinden. Bovendien trok de planning een te grote wissel op de spelers.

OVERIGE PARTNERS

We gingen dit jaar een aantal nieuwe samenwerkingen aan. We speelden *Beren* in de duurzaam-sociale broedplaats OASE, in de Schiehaven in Rotterdam. Naast een prachtige locatie zorgden zij ook voor

nieuw jong publiek en extra publiciteit. Daarnaast werden we uitgebreid ondersteund door het Nederlands Consulaat in New York en proberen we met hen in de nabije toekomt een coproductie in de Verenigde Staten op te zetten.

Voor *Boze Bejaarden* werkten we prettig samen met de Vlaamse Volksopera en het Vlaamse HERMESensemble. We konden daarbij gebruik maken van hun prachtige repetitieruimte in Antwerpen. Onze samenwerking met de NTR/NPO Radio 4 gaf een enorme impuls aan de luistercijfers van de podcast. Zij brachten ons bovendien in contact met programma's zoals Opium voor publicitaire *exposure*.

In Italië ontvingen we een coproductiebijdrage van theaters in Milaan, Rome en L'Aquila binnen de context van een artist in *residency*.

Educatie en Talentontwikkeling

Een van de waardevolle aspecten van ons partnerschap met Theater Rotterdam is de samenwerking met de afdeling Educatie. Na enkele magere jaren vanwege de pandemie, zorgde de afdeling als vanouds voor veel scholieren en studenten in de zaal.

Matijs deed de eindregie van de afstudeervoorstelling *Wabi Sabi* van Shauni Goetz over een Westerse toerist die zich probeert te verhouden tot de Japanse cultuur op de Amsterdamse Theaterschool. Maartje begeleidde het Rotterdamse gezelschap Onderwater Producties in verschillende sessies bij het opzetten van hun nieuwe voorstelling over de menselijke roes.
Op het gebied van talentontwikkeling werkten we verder met Cora Burggraaf aan haar project over zangeressen op leeftijd en de Westerse neiging om oudere mensen te zien als minderwaardig.

Met de afronding van ons artistiek leiderschap in Jena geven we het stokje door aan de leden van het ensemble om na ons vertrek hun eigen werk te gaan maken. We hebben er vertrouwen in dat de 'Wunderbaum-mentaliteit' van samen creëren, gelijke inbreng in het proces en gedeelde eindverantwoordelijkheid goed in het gezelschap is geïnstalleerd. Onder de nieuwe artistieke leiding van Lizzy Timmers en Maarten van Otterdijk blijven deze talenten op collectieve wijze nieuwe voorstellingen maken en het gezelschap verder vormgeven. En tot slot werkten we een aantal dagen met 'De raad der wijze kinderen' opgezet door Studio 52-nd, om ze te betrekken bij de presentatie van het Gala van het Nederlands Theater.

Publiekssamenstelling

Wunderbaum zette in 2022 in op enerzijds producties van hoog internationaal Europees niveau die we in meerdere landen speelden (bijvoorbeeld *Beren*, *The Clowns Convention, Il disperato* en *La codista*). We speelden op prestigieuze festivals als RomaEuropa in Rome, Forum der Kulturen in Stuttgart, het FIT Festival in Lugano en het Nederlandse Theaterfestival. Deze voorstellingen passen binnen onze ambitie om ons Europese publieksbereik te vergroten en onze Nederlandse collectieve werkwijze naar het buitenland te brengen.

Anderzijds richtten wij ons als vanouds op lokale bewoners, onder meer met *Beren* in Rotterdam en *Zur Wartburg* en *Miniathüringen* in Jena. Met deze voorstellingen trokken wij hoofdzakelijk een lokaal publiek. Vooral *Miniathüringen* trok een publiek dat niet vaak in het theater te vinden is, met name omdat veel bewoners betrokken waren bij de totstandkoming van de voorstelling. Ook *Zur Wartburg* trok net als andere jaren, veel oudere bewoners van Jena met heimwee naar het socialisme van

Accountantskantoor KUBUS Dordrecht
Vrieseweg 80A
3311 NX Dordrecht
Tel. 088-2349000
Dordrecht@kubus.nl

Wartburg. Voor *Beren* leverden wij extra inspanning om lokaal publiek te enthousiasmeren door de inzet van een speciale publiekswerver, die gespecialiseerd is in het bereiken van bezoekers met een migratieachtergrond. Eerlijkheid gebiedt te zeggen dat dit niet eenvoudig was. Voor *Beren* was het in het algemeen lastig bezoekers op de been te brengen, omdat de voorstelling zo kort op de lockdown speelde. In de loop van de speelperiode trok dit gelukkig aan, en speelden we ook voor uitverkochte zalen. Daarbij bereikten we naast een traditioneel wit en wat ouder theaterpubliek, maar gelukkig ook een nieuwe groep jongere bezoekers die via de broedplaats OASE op ons geattendeerd was.

Met *Boze Bejaarden* richtten wij ons op een heel andere doelgroep: ouderen. Met behulp van de NTR en NPO Radio 4 bereikten wij een groot aantal (met name oudere) nieuwe radioluisteraars en operetteliefhebbers die nog niet eerder van Wunderbaum hadden gehoord. In 2023 zullen wij in samenwerking met O. Festival enkele live concertantes van dit hoorspel realiseren op locatie in een verzorgingshuis in Rotterdam. Zo kunnen ook bewoners van het verzorgingshuis op een laagdrempelige manier kennis maken met de voorstelling. Doel is om deze operette voor, over en mét ouderen, direct naar de oudere doelgroep toe te brengen.

In 2023 zullen we voor zowel de voorstellingen *PLEIN/PRAÇA* en *Blablabla Act Now 2.0* de verbinding met de stad, de wijken en haar bewoners zoeken. Diversiteit en inclusie zijn hierbij belangrijke speerpunten. Daarnaast is er expliciet aandacht voor het betrekken van een jonger publiek.

Wunderbaum heeft van oudsher een voorliefde voor het engageren van mensen die geen professionele achtergrond hebben in het theater. Vanwege COVID was het een tijd niet mogelijk om op locatie met veel amateurspelers te werken, maar voor *PLEIN/PRAÇA* werken we wederom met veel vrijwilligers en buurtbewoners. We streven naar een gemêleerd gezelschap van verschillende culturele diversiteit, seksuele oriëntatie, gender en sociaaleconomische status. Om deze groepen te bereiken zullen we in Rotterdam samenwerken met een gespecialiseerde publiekswerker en de afdeling Educatie van Theater Rotterdam. Hierbij wordt gezocht naar een afspiegeling van alle (sub)culturen die Rotterdam rijk is. In Rotterdam werken we daarnaast met makers en performers gelieerd aan Theater Rotterdam, waaronder de dansers van Alida Dors en een lokale brass band. We verwachten dat deze mix van betrokkenen ook nieuw publiek naar de voorstelling brengt.

Voor *Blablabla Act Now 2.0* willen wij verbinding maken met een jonger publiek dat gewoonlijk naar onze voorstellingen komt. Deze voorstelling zal in één week worden gemaakt, en vervolgens specifiek aan scholen en jongeren (VMBO/HAVO/VWO) worden aangeboden, als educatief programma over de klimaatcrisis. Ook hier werken wij samen met een publiekswerker en de afdeling Educatie van Theater Rotterdam, waarbij wij het streven hebben verschillende scholieren uit alle lagen van de samenleving betrekken. Hetzelfde geldt tenslotte voor het project *Schermtijd*, ook gepland voor 2023. Deze voorstelling wordt gemaakt op basis van interviews met Rotterdamse jongeren over hun sociale media gebruik. Hun ervaringen vormen de inspiratie voor van de voorstelling, en bepalen bovendien de tekst en dramaturgie van het project. Ook op het toneel zullen jonge, diverse acteurs een plek krijgen. Dit leidt hopelijk ook tot een verbreding van ons publieksbereik.

Tot slot, wij werkten dit jaar nog niet samen met Rotterdam Festivals voor een publieksonderzoek, en volgden nog niet het Doelgroepenmodel van de Gemeente Rotterdam. Het Culturele Doelgroepenmodel biedt culturele instellingen, festivalorganisatoren, gemeentes en overheid houvast. Het geeft inzicht in huidige en potentiële doelgroepen, hun gedrag, wensen en behoeften. Dit model is onderdeel van de verslaglegging van de jaarlijkse subsidie van het Cultuurplan 2021-2024

Accountantskantoor KUBUS Dordrecht
Vrieseweg 80A
3311 NX Dordrecht
Tel. 088-2349000
Dordrecht@kubus.nl

van de Gemeente Rotterdam. Omdat de subsidie en de verslaglegging van de Gemeente Rotterdam tot nu toe via Theater Rotterdam liep, stond dit publieksonderzoek en het doelgroepenmodel niet goed op ons netvlies. In 2023 zullen wij wel deze tools betrekken bij onze analyse van ons publiek.

Code diversiteit & inclusie

Wunderbaum heeft van oudsher een voorliefde voor het betrekken van lokale *communities* die geen professionele achtergrond hebben in het theater. Daarbij laten we ons inspireren door actuele, sociale en maatschappelijke vraagstukken. Zo maakten we de afgelopen jaren theater met Syrische vluchtelingen (*Wat heb ik nou aan mijn fiets hangen*), buurtbewoners (*De Komst van Xia*) en koren uit Rotterdam (*Het nationale lied*).

We werkten de afgelopen jaren samen met jongeren die verbleven in een detentiecentrum, senioren, mensen met afstand tot de arbeidsmarkt, vrijwilligers, statushouders en mensen met verschillende denkbeelden uit vele verschillende landen (van Brazilië tot Oekraïne). Nooit hebben we de groep waartoe deze mensen behoren echter expliciet benoemd, omdat dit onnodig voelde. Wij zien samenwerken met mensen buiten onze eigen bubbel als een noodzakelijke verrijking en als iets wat derhalve vanzelfsprekend is.

Het afgelopen jaar merkten we echter dat binnen de huidige tijdsgeest er meer behoefte is vanuit fondsen en subsidiënten om de verschillende achtergronden van de mensen waarmee we werken nadrukkelijk te benoemen, zeker als gezelschap met kernmakers die alle vijf wit, heteroseksueel en hoogopgeleid zijn. Hieronder volgt daarom een overzicht van samenwerkingen die hebben bijgedragen aan diversiteit en inclusie binnen Wunderbaum.

Voor *Boze Bejaarden* werkten we met vijf oudere acteurs waaronder Jetty Mathurin, in Gent werkten we samen met acteur Rashif El Kaoui. In Milaan werkten we samen met drie Italiaanse acteurs waaronder een dame van 72 en een meisje van veertien en in Duitsland met de Duitstalige spelers uit ons ensemble. We stelden voor *Miniathüringen* een band samen van vier muzikanten uit Dresden en Berlijn, waaronder bassist Salim Bouamama. Voor *Beren* werkten we met publiekswerker Ruba Abu-Lail. Het Gala van het Nederlands Theater maakten we (met hulp van Studio 52-nd) samen met vier kansarme kinderen en performer Ariah Lester. En we zorgden voor een evenwichtige verhouding bij de prijsuitreikers van de avond. Het lukte ons om een vanzelfsprekende diverse en inclusieve viering van de theaterprijzen op te zetten. En we speelden op het FIT festival in Lugano, waar alleen voorstellingen van vrouwelijke regisseurs werden gepresenteerd.

Ook in 2023 staan er weer meerdere projecten op het repertoire die een heel scala aan makers en doelgroepen aan onze voorstellingen verbindt. Zo werken we in Brazilië aan *PLEIN/PRAÇA* met lokale theatermakers uit de queer gemeenschap, plus een lokale brass band met muzikanten en vrijwilligers van kleur. In Rotterdam werken we samen met dansers van Alida Dors en dertig buurtbewoners met verschillende achtergronden.
De live uitvoering van *Boze Bejaarden* spelen we met de reeds genoemde seniore acteurs voor (gedeeltelijk homoseksuele) ouderen in verzorgingshuizen.
Voor ons nieuwe project *Schermtijd* (eind 2023) werken we met scholieren met verschillende culturele en sociale achtergronden uit heel Rotterdam. En voor *Blablabla Act Now 2.0* (najaar 2023) zoeken we ten slotte de samenwerking met een groep diverse makers die gelieerd is aan Theater Rotterdam (waaronder Nastaran Razawi Khorazani, Dalton Jansen, Ariah Lester) en wederom met een grote en diverse groep buurtbewoners.

Er wordt bovendien ook ingezet op kennisontwikkeling. Enkele medewerkers volgden in 2022 een cursus over Inclusief Leiderschap van de Academie voor Cultuurmanagement en de BeHr Groep over diversiteit, inclusie en sociale veiligheid op de werkvloer. In 2023 wordt dit traject voortgezet door een workshop op maat voor alle medewerkers van Wunderbaum.

Wij blijven ondertussen veel inspanning leveren om het personeelsbestand meer divers te maken. Hiervoor volgden wij een training en deden we een traject van Diversity Recruitment in 2021. Dit leidde helaas niet tot een geschikte match, maar wel tot nieuwe inzichten op het gebied van diversiteit en inclusie, en een verbreding van ons netwerk wat bij toekomstige vacatures van pas zal komen. Het is momenteel echter een grote uitdaging om personeel te vinden in de culturele sector. Door de krapte op de arbeidsmarkt merkten wij dat onze ambities op het gebied van diversiteit onder druk kwamen te staan. We waren uiteindelijk al blij dat we überhaupt iemand vonden. Momenteel is de organisatie erg stabiel wat medewerkers betreft, maar bij volgende vacatures blijven onze ambities onverminderd groot om ook het kantoorpersoneel minder homogeen te maken.

Miniathüringen Foto: Joachim Dette

Governance Code Cultuur

De Governance Code Cultuur wordt zeer goed nageleefd. Wunderbaum heeft vanaf 30 maart 2021 een nieuw bestuur en nieuwe statuten, die geheel volgens de nieuwe wettelijke richtlijnen Wet en Bestuur zijn opgesteld. Ook is de Code Cultural Governance en de Code Diversiteit & Inclusie leidend geweest bij samenstellen van het bestuur.

Het bestuur vergadert vier keer per jaar, en is zowel praktisch als inhoudelijk betrokken. We zijn blij met de huidige samenstelling van het bestuur en gelukkig met de beslissing om over te stappen naar een bestuursmodel. De bestuursleden beschikken over zowel bestuurlijke, als juridische en financiële

Accountantskantoor KUBUS Dordrecht
Vrieseweg 80A
3311 NX Dordrecht
Tel. 088-2349000
Dordrecht@kubus.nl

kwaliteiten en ervaring. Daarnaast hebben ze inzicht in de complexiteit van een theatergroep die maatschappelijk geëngageerd is. Ook hebben we in dit bestuur expertise vanuit andere kunstdisciplines zoals de beeldende kunst en literatuur.

Het beoordelen van de voorstellen en besluiten van de directie gebeurt binnen het wettelijk vastgesteld toezichtkader. Dat wordt onder meer gevormd door de regelingen waarop de subsidies worden toegekend door Fonds Podiumkunsten en de Gemeente Rotterdam. Voor de Gemeente Rotterdam is de basis het aangepaste Verdelingsvoorstel Cultuurplan 2021-2024. Voor Fonds Podiumkunsten is de basis het besluit inzake de deelregeling Meerjarige activiteitensubsidies 2021-2024.

Via publicaties als het jaarverslag en de jaarrekening verantwoorden we ons jaarlijks. Minimaal vier keer per jaar leggen we ook verantwoording af bij het bestuur. We hanteren een rooster van aan- en aftreden en de maximale termijnen die beschreven zijn in de statuten sluiten aan bij de code (zie bijlage). In de bestuursvergaderingen zijn bovendien interne en externe belanghebbenden vastgesteld. Met deze partijen wordt vanuit het bestuur jaarlijks een overleg ingepland.

Om in kaart te brengen of het bestuur naar wens functioneert, deed het bestuur in 2022 een Zelfevaluatiescan van Cultuur + Ondernemen. Hieruit volgden (gelukkig) geen grote aanbevelingen. Alle bestuursleden waren erg tevreden over de gang van zaken. De komende jaren verwachten wij daarom geen grote aanpassingen te hoeven doen op het gebied van governance.

Fair Practice Code in de culturele en creatieve sector

Wunderbaum is er trots op dat fair pay, dus een redelijke beloning voor verricht werk, al jaren een praktijk is. Niet alleen onze medewerkers zijn ingeschaald en betalen we volgens de Cao Toneel en Dans, ook voor tijdelijk ingehuurde medewerkers en zelfstandigen en stagiaires geldt bij Wunderbaum dat we de regels van de Cao volgen. Zo zorgen we voor een eerlijke betaling voor ieders werkzaamheden.

Met de huidige inflatie en de daarbij stijgende kosten voor levensonderhoud, merkten wij wel dat sommige medewerkers opeens lastig uitkwamen met hun salaris. Wunderbaum heeft daarom in lijn met het advies van NAPK en VSCD alle medewerkers een inflatiebonus gegeven aan het einde van het jaar. Deze bonus was onafhankelijk van het aantal gewerkte uren zodat de laagst betaalde medewerkers relatief de hoogste uitkering kregen. In 2023 is daarnaast het salaris gemiddeld met 4% omhoog gegaan, conform de Cao Toneel en Dans. In de loop van het jaar kijken we of deze loonsverhoging voor iedereen voldoende is gebleken om de inflatie op te vangen.
Wat de freelance medewerkers betreft, verhoogde bijna iedereen zijn of haar tarieven. Met name de technici hebben hierdoor een flink hoger uurtarief dan voorheen.

Wunderbaum zet tenslotte een groot deel van haar middelen in ter inkomensvorming van kunstenaars. Daarvan getuigt vooral het grote aandeel van onze uitgaven dat bewust ten goede komt aan kunstenaars en artistieke medewerkers. Bij tal van voorstellingen nodigen we muzikanten, andere acteurs, dramaturgen, regisseurs of schrijvers uit. We sluiten met rechthebbende contracten omtrent de betaling van auteursrechten. In alle onderdelen van Wunderbaum verhouden we ons actief en positief tot de kernwaarden solidariteit, duurzaamheid, diversiteit, vertrouwen en transparantie.

Wat betreft sociale veiligheid volgt Wunderbaum de interne gedrags- en integriteitscode van Theater Rotterdam, deze is gedeeld met alle medewerkers. Ook zijn alle medewerkers gewezen op Mores, het centrale, gezamenlijke meldpunt ongewenste omgangsvormen van de podiumkunsten-, film- en televisiesector. Omdat Wunderbaum organisatorisch klein is, is er geen interne vertrouwenspersoon aangewezen. We onderzoeken momenteel of wij ook gebruik zouden kunnen maken van de vertrouwenspersoon van Theater Rotterdam.

Risicoanalyse

De risico's zijn in 2022 niet veel anders dan die in 2021. Wij blijven ons als gezelschap bevoorrecht voelen doordat we de komende jaren verzekerd zijn van structurele subsidie van zowel Fonds Podiumkunsten als de Gemeente Rotterdam. De subsidie van Fonds Podiumkunsten is lager dan in de vorige Kunstenplan periode, maar de verplichtingen zijn ook lager. Daarnaast zijn we verzekerd van een productiebijdrage van onze alliantiepartner Theater Rotterdam (voor de periode 2021-2024). Deze bijdrage compenseert voor een groot gedeelte de lagere subsidie van Fonds Podiumkunsten.

De coproductiebijdrage van Theaterhaus Jena stopte, zoals gepland, deze zomer, maar de komende jaren komen wij hierdoor niet in financiële problemen. Wij zullen voorlopig onverminderd veel nieuwe voorstellingen kunnen maken vanwege onze financiële reserves. De kosten zijn bovendien lager nu niet voortdurend heen en weer hoeft te worden gereisd naar Jena. De financiële risico's op korte termijn zijn daarom te overzien, al hopen wij op langere termijn wel een vervangende financiële (coproductie) partner te vinden om het wegvallen van Jena te compenseren.

Op langere termijn blijft uiteraard een kwetsbaarheid van Wunderbaum of de stichting ná 2024 wederom in aanmerking komt voor meerjarige subsidies. Vanaf 2024 zullen wij los van Theater Rotterdam een aanvraag indienen bij de Gemeente Rotterdam. Het is op dit moment nog niet in te schatten hoe groot de kansen zijn dat deze aanvraag wordt toegekend. Ook weten wij niet of we de coproductiebijdrage van Theater Rotterdam zullen behouden, voor het nieuwe Kunstenplan zullen wij hierover weer nieuwe afspraken moeten maken. Tot slot voelen wij ook de gevolgen van hoge inflatie. Veel freelance medewerkers verhoogden hun tarieven, en ook de materiele activiteitenkosten stijgen. Hierdoor is er minder mogelijk met hetzelfde geld dan voorheen.

Organisatorisch zijn we momenteel stabiel. Van de elf medewerkers hebben tien een vast contract bij het gezelschap. De tevredenheid van de medewerkers is hoog, en het ziekteverzuim is laag. Wel merkten we dat de coronamaatregelen begin 2022 hun weerslag hadden op het team, met name bij het kantoorpersoneel. Na de zomer was iedereen echter weer goed uitgerust.

Om het risico van arbeidsongeschiktheid te ondervangen, hebben wij sinds 2021 een ziekteverzuimverzekering voor het kantoorpersoneel. Tot op heden hadden wij hier een financiële reserve voor, maar het bestuur en de zakelijk directeur vonden het belangrijk om het financiële risico op uitval te minimaliseren. Omdat het financieel en inhoudelijk minder ingrijpend is wanneer een acteur uitvalt (in het collectief kunnen de prestaties vaak makkelijk worden overgenomen door de andere acteurs), hebben we besloten de acteurs niet te verzekeren. We behouden de financiële reserve vooralsnog wel voor eventuele transitievergoedingen en/of vervanging van de acteurs.

Tot slot is belangrijk dat Wunderbaum zich op artistiek-inhoudelijk vlak blijft vernieuwen. 2022 was artistiek een succesvol jaar, maar het is belangrijk om niet te verslappen. Ook zullen inspanningen

moeten worden gedaan om het publiek niet verder te laten vergrijzen. De gesprekken over de periode na dit Kunstenplan zijn inmiddels opgestart, met deze zaken in het achterhoofd.

Toelichting financieel resultaat

EXPLOITATIERESULTAAT

Wunderbaum sluit het jaar af met een negatief resultaat van 42.802 euro. Dit tekort is met name te verklaren door de hogere activiteitenlasten vanwege de extra speelbeurten die we in 2022 hebben gerealiseerd: we speelden maar liefst tien verschillende voorstellingen in plaats van de begrote zes. Veel van deze voorstellingen waren verschuivingen van eerder (hoofdzakelijk vanwege corona) geannuleerde voorstellingen in de periode 2020-2021. Ook hadden wij flink wat corona gerelateerde kosten vanwege doorbetalingen tijdens annuleringen, vervanging bij ziekte, en het extra moeten inwerken van technisch personeel. Tegelijkertijd ontvingen we dit jaar minder coproductiegelden uit Jena: onze artistieke leiding stopte immers deze zomer. Hierdoor kwamen ook Walter Bart en Maarten van Otterdijk vanaf september weer volledig op de loonlijst van Wunderbaum.

Zowel de activiteiten personeelslasten als de beheerslasten personeel zijn daarom fors hoger dan begroot. De beheerslasten materieel vielen juist lager uit omdat er wederom weer veel vanuit huis werd gewerkt. Ook vielen de kosten van de huur van de appartementen van Maarten en Walter weg na de beëindiging van de samenwerking met Jena.

Het negatieve resultaat wordt gedekt door het vrijvallen van eerder gereserveerde bestemmingsreserves zoals de Bestemmingsreserve Covid-19 en de Bestemmingsreserve Online Activiteiten.

COVID-SUBSIDIE

Ook dit jaar ontvingen we weer een Covid-subsidie van het Fonds Podiumkunsten. We hebben deze subsidie volledig kunnen aanwenden, want we maakten flink wat corona-gerelateerde kosten in 2022. We hebben bijvoorbeeld voor alle twaalf afgelaste voorstellingen alle betrokken zzp'ers voor 100% gecompenseerd. Zo betaalden we het volledige loon door van alle geluidtechnici, lichttechnici, en bijvoorbeeld muzikant Harald Austbo en gastspelers Verona Verbakel en Danny Westerweel. Daarnaast hebben wij voor een aantal voorstellingen van *Beren* een vervanger voor een van de – door corona gevelde - spelers moeten inhuren. En in het voorjaar is één van onze vaste geluidstechnici overspannen geraakt door alle corona-drukte, waardoor we veel extra kosten kwijt zijn geweest aan het doorbetalen én het vervangen van deze technicus. Voor de tour van *Schaapjes op het Droge* werkten wij bijvoorbeeld met drie nieuwe technici die ook allemaal moesten worden ingewerkt (en dus vaak een extra dag moesten betaald worden).

Ook speelden wij veel meer voorstellingen dan oorspronkelijk begroot (10 in plaats van 4) vanwege de vele verplaatsingen vanwege Covid-19. Het gros van de voorstellingen van *Superleuk, maar voortaan zonder jou*, *Schaapjes op het Droge*, *Work Harder* plus enkele voorstellingen van *The Clowns Convention* waren allemaal verschuivingen uit 2020 en 2021. Hierdoor hadden wij veel meer activiteitenlasten dan gepland, terwijl wij minder recette ontvingen. Door de beperkte bezoekerscapaciteit tijdens de voorstellingen van *Beren,* de verschillende annuleringen en vervolgens de lagere bezoekersaantallen waar de hele sector na de lockdowns mee te maken kreeg, bleef de recette achter op de verwachtingen.

OVERIGE BESTEMMINGSRESERVES

We besteedden 12.237 euro aan de ontwikkeling van onze website (Bestemmingsreserve online activiteiten), en schaften voor 1.000 euro een nieuwe laptop aan (Bestemmingsreserve ICT).

In 2021 hebben wij vanwege een onderprestatie in de periode 2017-2020 een Bestemmingsreserve van 120.000 euro op de balans gereserveerd. Dit fonds zal worden gebruikt voor de voorstelling *John en Gena*, die in het voorjaar van 2023 in première zal gaan in Theater Rotterdam. *John en Gena* is een voorstelling over filmmakers-koppel Gena Rowlands en John Cassavetes, in samenwerking met regisseur Lizzy Timmers en Theaterhaus Jena.

Er is dit jaar ook een Bestemmingsfonds 2021 toegevoegd aan de jaarrekening van 57.794 euro. Dit betreft een correctie op de jaarrekening van 2021, op verzoek van Fonds Podiumkunsten. Deze post is als volgt berekend: (Structureel Subsidie Fonds : Totale baten) x Exploitatieresultaat. In ons geval was dat (432.077: 1.245.283) x 166.567 = 57.794 euro. In 2022 valt hiervan 16.510 vrij.

VERMOGENSBEHEER EN LIQUIDITEIT

In totaal is ons eigen vermogen dit jaar gedaald van 524.260 naar 468.219 euro. De liquiditeitsratio van Wunderbaum is 5,2 wat betekent dat Wunderbaum ruim in staat is kortlopende schulden op korte termijn te voldoen.

Wet Normering Topinkomens (WNT)

Wunderbaum houdt zich ruim aan de Wet Normering Topinkomens (WNT). De bezoldiging van de directie is niet hoger dan het wettelijke maximum van € 216.000 per jaar. De bestuursleden krijgen geen vergoeding voor hun werkzaamheden.

Een uitgebreid financieel verslag is te vinden in hoofdstuk 2.

2. JAARREKENING

Balans

2.1. **BALANS**		
ACTIVA	***Huidig Boekjaar***	***Vorig Boekjaar***
Immateriële Vaste Activa	€ 0	€ 0
Materiële Vaste Activa	€ 0	€ 0
Financiële Vaste Activa	€ 0	€ 0
Totale Vaste Activa	€ 0	€ 0
Voorraden	€ 0	€ 0
Vorderingen (1)	€ 42.157	€ 139.567
Effecten	€ 0	€ 0
Liquide middelen	€ 668.459	€ 624.278
Totale Vlottende Activa	€ 710.716	€ 748.387
TOTAAL ACTIVA	€ 710.616	€ 763.845
PASSIVA	***Huidig Boekjaar***	***Vorig Boekjaar***
Algemene Reserve	€ 110.342	€ 110.342
Bestemmingsreserves	€ 196.593	€ 293.918
Bestemmingsfonds FPK	€ 41.284	€ 0
Bestemmingsreserve FPK	€ 120.000	€ 120.000
Totaal Eigen Vermogen	€ 468.219	€ 524.260
Voorzieningen (1)	€ 0	€ 0
Langlopende Schuld	€ 105.675	€ 105.675
Overige langlopende schuld	€ 0	€ 0
Totale langlopende schuld	€ 105.675	€ 105.675
Kortlopende Schuld	€ 136.722	€ 133.910
Overige Kortlopende schuld	€ 0	€ 0
Totale Kortlopende schuld	€ 136.722	€ 133.910
TOTAAL PASSIVA	€ 710.616	€ 763.845

Exploitatierekening

2.2. **BATEN**			
--	***Huidig Boekjaar***	***Begroting***	***Vorig Boekjaar***
1a. Publieksinkomsten binnenland	€ 59.216	€ 75.000	€ 54.264
Recette	€ 3.842	€ 0	€ 1.276
Uitkoop	€ 15.050	€ 0	€ 22.000
Partage	€ 40.324	€ 0	€ 30.989
1b. Publieksinkomsten buitenland	€ 14.351	€ 0	€ 15.000
1. Totaal publieksinkomsten	€ 73.567	€ 75.000	€ 69.264
2. Sponsorinkomsten	€ 0	€ 20.000	€ 0
3a. Baten coproducties	€ 163.972	€ 193.000	€ 246.215
3b. Overige inkomsten	€ 0	€ 0	€ 0
3. Totaal overige inkomsten	€ 163.972	€ 213.000	€ 246.215
4. Totaal directe opbrengsten (som 1 tm 3)	€ 237.539	€ 288.000	€ 315.479
5. Indirecte opbrengsten	€ 46.786	€ 0	€ 4.865
6a. Bijdragen particulieren incl. vrienden	€ 566	€ 0	€ 161
6b. Bijdragen van bedrijven	€ 0	€ 0	€ 0
6c. Bijdragen van private fondsen	€ 13.000	€ 30.000	€ 39.000
6d. Bijdragen van goede doelenloterijen	€ 0	€ 0	€ 0
6e. Overige private bijdragen	€ 0	€ 0	€ 0
6. Totaal bijdragen uit private middelen	€ 13.566	€ 0	€ 39.161
7. Totaal Eigen Inkomsten	€ 297.892	€ 318.000	€ 359.506
8. Meerjarig subsidie Fonds Podiumkunsten	€ 488.408	€ 422.700	€ 516.577
9. Meerjarig subsidie provincie	€ 0	€ 0	€ 0
10. Meerjarig subsidie gemeente	€ 377.476	€ 365.000	€ 369.200
11. Meerjarig subsidie overig	€ 0	€ 0	€ 0
12. Overige bijdragen uit publieke middelen	€ 0	€ 0	€ 0
13. Totaal Publieke Subsidies en *Bijdragen*	€ 865.884	€ 787.700	€ 885.777
14. TOTALE BATEN	€ 1.163.776	€ 1.105.700	€ 1.245.283
Berekende Andere Inkomstenquote	56,43		65,30

2.3. **LASTEN**			
--	***Huidig Boekjaar***	***Begroting***	***Vorig Boekjaar***
1. Beheerslasten personeel	€ 136.052	€ 111.020	€ 150.531
2. Beheerslasten materieel	€ 52.454	€ 77.480	€ 55.904
3. Totale beheerslasten	€ 188.507	€ 188.500	€ 206.435
4a. Activiteitenlasten personeel	€ 332.400	€ 312.675	€ 302.144
4b. Activiteitenlasten personeel uitvoering	€ 332.401	€ 312.675	€ 302.144
4. Totaal Activiteitenlasten personeel	€ 664.801	€ 625.350	€ 604.288
5a. Activiteitenlasten materieel	€ 152.092	€ 153.150	€ 104.214
5b. Activiteitenlasten materieel uitvoering	€ 190.941	€ 127.650	€ 130.993
5c. Marketing	€ 7.502	€ 0	€ 30.408
5d. Educatieve activiteiten	€ 0	€ 0	€ 0
5. Totaal Activiteitenlasten materieel	€ 350.535	€ 291.850	€ 266.364
6. Lasten Coproducties	€ 0	€ 0	€ 0
7. Totale activiteitenlasten	€ 1.015.336	€ 917.200	€ 870.653
8. TOTALE LASTEN	€ 1.203.843	€ 1.105.700	€ 1.077.088
9. SALDO UIT GEWONE BEDRIJFSVOERING	-40.067	€ 0	€ 168.195
10. Saldo rentebaten/lasten	-€ 2.735	€ 0	-€ 1.627
11. Saldo bijzondere baten/lasten	€ 0	€ 0	€ 0
12. EXPLOITATIERESULTAAT	-€ 42.802	€ 0	€ 166.567

Waarderingsgrondslagen

Algemeen

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met het HANDBOEK VERANTWOORDING MEERJARIGE ACTIVITEITENSUBSIDIE 2021-2024 van het FPK. Ook is de Subsidieverordening Rotterdam gevolgd.

Waarderingsgrondslagen

De waardering van activa en passiva en de bepaling van het resultaat vinden plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij de desbetreffende grondslag voor de specifieke balanspost anders wordt vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarde.

Vorderingen

De vorderingen worden opgenomen tegen geamortiseerde kostprijs, welke gelijk is aan de nominale waarde, onder aftrek van de noodzakelijk geachte voorzieningen voor het risico van oninbaarheid. Deze voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de vorderingen.

Gelieerde instellingen

Op het adres van Stichting Theater Rotterdam, Schouwburgplein 25, is Stichting Acteursgroep Wunderbaum gevestigd die een rechtstreekse verbinding heeft met de Stichting Theater Rotterdam en derhalve wordt beschouwd als verbonden partij.

Resultaatbepaling

Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben. Baten worden slechts opgenomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verplichtingen en mogelijke verliezen die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden. Subsidies en recettes en voorstelling gerelateerde kosten worden verantwoord naar de stand van het project.

Toelichting op de exploitatierekening

BATEN

Ten opzichte van het jaarplan 2022 zijn de totale gerealiseerde baten € 58.076 hoger dan begroot. De opbrengsten waren lager, maar de bijdragen van de overheid waren hoger dan verwacht. Hieronder een toelichting op de belangrijkste afwijkingen.

Publieksinkomsten

De publieksinkomsten waren volgens verwachting, al is deze post iets vertekend. Uiteindelijk speelden we meer voorstellingen dan begroot en zouden de publieksinkomsten hoger moeten zijn dan verwacht. Doordat er begin 2022 minder bezoekers konden worden toegelaten vanwege de destijds geldende coronamaatregelen, en daarna de loop in de voorstellingen minder goed op gang kwam dan verwacht, zijn er uiteindelijk minder bezoekers getrokken dan gehoopt. Daardoor vielen de publieksinkomsten in de praktijk enigszins tegen, terwijl de gerealiseerde kosten nu niet afwijken van de begroting.

Overige inkomsten

De post ‘overige inkomsten’ valt lager uit omdat Theaterhaus Jena niet zoals voorgaande jaren nog extra coproductiebijdragen gaf per project. Ze gaven alleen een algemene bijdrage dit jaar, en een

kleine bijdrage voor de herneming van *Superleuk, maar voortaan zonder mij*. Dit vanwege de beëindiging van onze artistieke leiding.

Indirecte opbrengsten
Deze post valt hoger uit. We ontvingen een bedrag voor de organisatie van het Gala van het Nederlands Theater. Daarnaast verkochten wij een optie op de rechten van onze film *Stop Acting Now* aan een Amerikaanse productiemaatschappij.

Overige bijdragen uit private middelen
We ontvingen iets minder projectsubsidie dan begroot. Voor *Beren* ontvingen wij een bijdrage van Stichting Verzameling van Wijngaarden-Boot, Stichting Zabawas en Stichting Elise Mathilde Fonds. We ontvingen ook een toekenning van het Amsterdams Fonds voor de Kunst voor enkele voorstellingen van *Beren* in Amsterdam, maar deze subsidie hebben wij helaas weer terug moeten geven vanwege organisatorische moeilijkheden (zie bestuursverslag).

Overige publieke subsidie
Wunderbaum ontving wederom een bedrag van Fonds Podiumkunsten vanwege Covid-19. Ook werden de subsidies van Fonds Podiumkunsten en Gemeente Rotterdam geïndexeerd. Deze indexaties waren nog niet opgenomen in de begroting van 2022.

LASTEN

Ten opzichte van het jaarplan 2022 zijn de totale gerealiseerde lasten 98.143 euro hoger dan begroot.

Beheerslasten personeel
Er zijn meer kosten aan beheerslasten personeel uitgegeven omdat onze bureaumanager vervangen moest worden vanwege partnerschapsverlof. Daarnaast hebben wij een aantal klussen uitbesteed aan een freelance bureaumanager, onder andere om ons archief in kaart te brengen voor onze nieuwe website.

Beheerslasten materieel
Deze post valt lager uit. Dit is te verklaren doordat er dit jaar weer veel vanuit huis werd gewerkt. Ook veel repetities vonden online plaats. Daarnaast vielen in het najaar de huurkosten in Jena van Walter Bart en Maarten van Otterdijk weg. Dit vanwege de beëindiging van ons artistiek leiderschap in Jena.

Activiteitenlasten personeel
Deze post is fiks hoger dan begroot. Dit is met name te verklaren door de hogere activiteitenlasten vanwege de extra speelbeurten die we in 2022 hebben gerealiseerd: we speelden maar liefst tien verschillende voorstellingen in plaats van de begrote zes. We hebben daardoor veel meer zzp'ers ingehuurd dan begroot. Ook zijn alle freelancers doorbetaald voor de 12 geannuleerde voorstellingen vanwege Covid.

Activiteitenlasten materieel
Tot slot zijn ook de activiteitenkosten materiaal een stuk hoger. Ook deze verhoging is te verklaren door het grote extra aantal activiteiten dat Wunderbaum in 2022 realiseerde.

VERMOGENSBEHEER EN LIQUIDITEIT

In totaal is ons eigen vermogen dit jaar gedaald van 524.258 naar 468.219 euro. De liquiditeitsratio van Wunderbaum is 5,2 wat betekent dat Wunderbaum ruim in staat is kortlopende schulden op korte termijn te voldoen.

ANDERE INKOMSTEN QUOTE

Wunderbaum hanteert met toestemming van Fonds Podiumkunsten de Andere Inkomsten Quote. In 2022 komt de AIQ op 56,4 %. De Andere Inkomstenquote (AIQ) wordt berekend als [(Totale baten – Vaste Voet Fonds - Uitvoeringssubsidie Fonds) : Totale baten] x 100%.

Toelichting op balans 31-12-2022 na resultaatbestemming

Vlottende activa	**31-12-2021**	**31-12-2020**
Debiteuren	11.369	59.585
Totaal Debiteuren	11.369	59.585
Omzetbelasting		
Te vorderen omzetbelasting 4e kwartaal	19.685	28.936
Totaal te vorderen belastingen	19.685	28.936
Overlopende activa		
Stichting Theater Rotterdam	0	37.060
Overige vorderingen	3.082	2.085
Vooruitbetaalde huur januari	1.000	1.380
Betaalde borg	7.021	10.521
Totaal overlopende activa	11.103	51.046

Er is geen voorziening noodzakelijk betreffende dubieuze debiteuren.

Liquide middelen

Per 31 december 2022 was het totaal aan liquide middelen op bankrekeningen en kas € 668.559. De aanwezige liquide middelen zijn vrij beschikbaar.

Eigen vermogen

Eigen Vermogen
De vermogenssamenstelling en het verloop is als volgt te specificeren:

	2022	2021
Algemene reserve 1 januari	110.342	63.775
Toevoeging/dotatie van het Algemene resultaat	0	46.567
Algemene reserve 31 december	110.342	110.342
Bestemmingsreserve Personeel	32.775	0
Toevoeging/dotatie van het resultaat	0	32.775
Bestemmingsreserve 31 december	32.775	32.775
Bestemmingsreserve Covid-19	86.500	0
Onttrekking bestemmingsreserve Covid-19	(84.086)	86.500
Bestemmingsreserve 31 december	2.414	86.500
Bestemmingsreserve online activiteiten	30.000	30.000
Onttrekking van het resultaat	(12.237)	0
Bestemmingsreserve 31 december	17.763	30.000
Bestemmingsreserve activiteiten CP 21-24	29.643	29.643
Toevoeging/dotatie van het resultaat	0	0
Bestemmingsreserve 31 december	29.643	29.643
Bestemmingsfonds FPK 1 januari	0	0
Toevoeging bestemmingsfonds FPK correctie 21	57.794	0
Onttrekking bestemmingsfonds FPK 2022	(16.510)	0
Bestemmingsreserve 31 december	41.284	0
Bestemmingreserve FPK 1 januari	120.000	0
Toevoeging/dotatie bestemmingsreserve	0	120.000
Bestemmingsreserve 31 december	120.000	120.000
Bestemmingsreserve ICT 1 januari	20.000	20.000
Onttrekking bestemmingsreserve ICT	(1.000)	0
Bestemmingsreserve 31 december	19.000	20.000
Continuïteitsreserve 1 januari	95.000	35.000
Toevoeging bestemmingsreserve Continuïteit	0	60.000
Bestemmingsreserve 31 december	95.000	95.000
Totaal	**468.219**	**524.258**

Toelichting reserves
De Algemene reserve is dit jaar gelijk gebleven.

De Bestemmingsreserve personeel is eveneens gelijk gebleven. Deze reserve is gevormd om onvoorziene extra personeelslasten op te vangen. De reserve is iets minder van belang dan voorgaande jaren omdat Wunderbaum dit jaar een verzuimverzekering heeft afgesloten. Desondanks zouden wij

Accountantskantoor KUBUS Dordrecht
Vrieseweg 80A
3311 NX Dordrecht
Tel. 088-2349000
Dordrecht@kubus.nl

deze reserve graag willen aanhouden voor eventuele transitievergoedingen in de toekomst en/of de vervanging van de acteurs die niet onder de verzuimverzekering vallen.

Bestemmingsreserve Covid-19 is een bestemmingsreserve gevormd uit de niet bestede gelden van de ontvangen steunmaatregelen van het FPK. Deze reserve is in 2022 bijna volledig aangewend. We maakten flink wat corona-gerelateerde kosten. We hebben bijvoorbeeld voor alle twaalf afgelaste voorstellingen alle betrokken zzp'ers voor 100% gecompenseerd. Zo betaalden we het volledige loon door van alle geluidtechnici, lichttechnici, en bijvoorbeeld muzikant Harald Austbo en gastspelers Verona Verbakel en Danny Westerweel. Daarnaast hebben wij voor een aantal voorstellingen van *Beren* een vervanger voor een van de – door corona gevelde - spelers moeten inhuren. En in het voorjaar is één van onze vaste geluidstechnici overspannen geraakt door alle corona-drukte, waardoor we veel extra kosten kwijt zijn geweest aan het doorbetalen én het vervangen van deze technicus. Voor de tour van *Schaapjes op het Droge* werkten wij bijvoorbeeld met drie nieuwe technici die ook allemaal moesten worden ingewerkt (en dus vaak een extra dag moesten betaald worden).

Ook speelden wij veel meer voorstellingen dan oorspronkelijk begroot (10 in plaats van 4) vanwege de vele verplaatsingen vanwege Covid-19. Het gros van de voorstellingen van *Superleuk, maar voortaan zonder jou*, *Schaapjes op het Droge*, *Work Harder* plus enkele voorstellingen van *The Clowns Convention* waren allemaal verschuivingen uit 2020 en 2021. Hierdoor hadden wij veel meer activiteitenlasten dan gepland, terwijl wij veel minder recette ontvingen. Door de beperkte bezoekerscapaciteit tijdens de voorstellingen van Beren, de verschillende annuleringen en vervolgens de lagere bezoekersaantallen waar de hele sector na de lockdowns mee te maken kreeg, bleef de recette achter op de verwachtingen.

Bestemmingsreserve online activiteiten is in 2020 gevormd om Wunderbaum in de toekomst sterker online te profileren. We hebben deze reserve in 2022 gedeeltelijk gebruikt (12.237 euro) om de nieuwe website van Wunderbaum te ontwikkelen, inclusief een archief.

Bestemmingsreserve CP 21-14 is gevormd uit niet bestede voorstellingskosten in 2020 die in de toekomst nog wel zullen plaatsvinden. Wij verwachten deze bestemming in 2023 en 2024 te gebruiken. De begroting van deze jaren is hierop inmiddels aangepast.

De Bestemmingsreserve FPK van 120.000 euro is gevormd vanwege de onderprestatie in het grote zalencircuit in het vorige Kunstenplan 2016-2020. Dit fonds wordt in 2023 gebruikt om de grote zaal voorstelling *John & Gena* te financieren.

Het Bestemmingsfonds FPK 2021 betreft een correctie op het jaarrekening van 2021, op verzoek van het Fonds Podiumkunsten. Deze post is als volgt berekend: (Structureel Subsidie Fonds : Totale baten) x Exploitatieresultaat. In ons geval was dat (432.077: 1.245.283) x 166.567 = 57.794 euro. In 2022 is hiervan 16.510 euro vrijgevallen.

Bestemmingsreserve ICT is een reserve voor de vervanging van computers, systeembeheer en eventuele laptops. We gebruikten in 2022 1.000 euro voor de vervanging van de laptop van Walter Bart.

Continuïteitsreserve (voorheen Calamiteiten) is gevormd om onvoorziene tegenslagen op te kunnen vangen. Met deze reserve is het mogelijk het vaste personeel zonder probleem nog enkele maanden door te betalen, mocht er een onvoorzien tekort optreden (bijvoorbeeld door het wegvallen van meerjarige subsidies).

Langlopende schulden

Nog te besteden subsidie FPK

De vooruit ontvangen subsidie van Fonds voor de Podiumkunsten (€ 105.675) is 2021 toegevoegd aan de langlopende schulden.

Kortlopende schulden	**31-12-2022**	**31-12-2021**
Crediteuren	13.250	64.173
Stichting Theater Rotterdam	0	65
Loonbelasting en sociale lasten	21.189	15.458
Totaal crediteuren	34.439	76.696
Overige Projectsubsidie		
Overige projectsubsidie	50.000	13.000
Totaal overige projectsubsidie	50.000	13.000
Overlopende passiva		
Reservering vakantiegelden	21.429	18.504
Reservering eindejaarsuitkering	(566)	0
Nog te betalen pensioenkosten 2021	4.769	5.306
Nog te betalen pensioenkosten 2022	17.276	0
Nog te betalen kosten voorstellingen	0	9.041
Nog te betalen accountantskosten	4.750	4.750
Nog te betalen aan personeel	(1.560)	1.500
Overig nog te betalen kosten	6.184	2.113
Totaal overlopende passiva	52.282	41.214

Niet uit de balans blijkende rechten en verplichtingen

Huurplicht kantoorruimte Theater Rotterdam	€ 5.312 per jaar
Huurplicht opslagruimte Springfield	€ 12.000 per jaar (5 jaar)
Huurplicht in Jena Duitsland	€ 0 per jaar liep tot medio 2022

Formatieruimte Wunderbaum 2021

	2021	**2021**	**2022**	**2022**
	€	**FTE**	**€**	**FTE**
Vast contract	485.751	6,6	535.186	7,18
Tijdelijk contract	24.288	0,33	31.803	0,53
Inhuur	238.004	2,99	229.771	3,03
Totaal personeelslasten/ fte	**748.042**	**9.92**	**796.760**	**10,74**
		Aantal 2021		**Aantal 2022**
Vrijwilligers fte		0		0
Vrijwilligers personen		0		0

In totaal zijn er in 2022 meer gelden uitgegeven aan personeel dan in 2021. Doordat Walter Bart en Maarten van Otterdijk vanaf september 2022 weer in volledige dienst kwamen is het aantal fte van de medewerkers met een vast contract gegroeid. Doordat er meer activiteiten zijn georganiseerd dan in 2021 is het aantal fte voor ingehuurde zzp'ers ook gegroeid. Daarnaast zijn alle zzp'ers doorbetaald bij de voorstellingen die vanwege corona moesten worden geannuleerd. Vanwege de beperkende coronamaatregelen is er dit jaar wederom niet met vrijwilligers gewerkt.

Bezoldiging bestuursleden en leden van de Raad van Toezicht

De beloning voor de bestuurders is getoetst aan de vanaf 1 januari 2013 geldende wetgeving: Wet Normering bezoldiging Topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT). Voor 2022 geldt een norm van € 216.000 bij een aanstelling gedurende het gehele jaar. Vanuit Wunderbaum is er voor de leden van de Raad van Toezicht en het bestuur geen aparte vergoeding geweest in 2022.

2022
J.H. Kwikkel

Functie	Zakelijk directeur
Duur aanstelling in 2022	01/01-31/12
Omvang aanstelling	0,79 fte
Dienstbetrekking	Ja
Beloning	69.473
Beloning betaalbaar op termijn	6.477
Bezoldigingsmaximum	170.640

2021
J.H. Kwikkel

Functie	Zakelijk directeur
Duur aanstelling in 2021	01/01-31/12
Omvang aanstelling	0,79 fte (0,74 fte t/m 1 oktober 2021)
Dienstbetrekking	Ja
Beloning	59.804
Beloning betaalbaar op termijn	496
Bezoldigingsmaximum	156.402

Topfunctionarissen zonder bezoldiging

Nicole van Vessum	Voorzitter bestuur (aangetreden op 30/03/2021)
Mark Fuchs	Penningmeester bestuur (aangetreden op 30/03/2021)
Joachim Fleury	Secretaris bestuur (aangetreden op 30/03/2021)
Ernest van der Kwast	Algemeen lid (aangetreden op 30/03/2021)
Charlien Adriaenssens	Algemeen lid (aangetreden op 04/06/2021)

3. PRESTATIEVERANTWOORDING

Overzicht prestatieverantwoording FPK

Geaggregeerd overzicht prestatieverantwoording afgesloten jaar

Acteursgroep Wunderbaum	2022

	HUIDIG BOEKJAAR 2022	BEGROTING	VORIG BOEKJAAR
Producties			
Nieuwe producties	0	5	0
Reprise producties	0	1	0
Nieuwe Co-producties	4		3
Reprise Co-producties	6		4
Totaal aantal producties	**10**	**6**	7

	HUIDIG BOEKJAAR 2022	BEGROTING	VORIG BOEKJAAR
Bezoeken per categorie			
Nieuwe producties	0		0
Reprise producties	0		0
Nieuwe Co-producties	4928		9593
Reprise Co-producties	4533		604
Totaal aantal bezoeken	**9461**	**14746**	**10197**

	HUIDIG BOEKJAAR 2022	BEGROTING	VORIG BOEKJAAR
Regionale spreiding van voorstellingen/concerten			
Noord	2	1	5
Oost	1		
Midden			
West		2	
Zuid	4	4	5
Amsterdam	10	11	7
Rotterdam	24	16	16
Den Haag	6	3	1
Utrecht	2	4	2
Buitenland	33	17	35
Uitvoering alleen online	1		6
Totaal aantal uitvoeringen	**83**	**58**	**77**
Waarvan in standplaats	24	14	16
Waarvan schoolvoorstellingen	0		0

	HUIDIG BOEKJAAR 2022	BEGROTING	VORIG BOEKJAAR
Regionale spreiding van bezoekers			
Noord	357		42
Oost	44		
Midden			
West			
Zuid	428		544
Amsterdam	998		1058
Rotterdam	1251		1271
Den Haag	742		0
Utrecht	501		412
Buitenland	4003	4140	3732
Uitvoering alleen online	1137		3138
Totaal aantal bezoekers	**9461**	**14746**	**10197**
Waarvan in standplaats	1251		1271
Waavan schoolvoorstellingen	0	0	0

Geaggregeerd overzicht prestatieverantwoording afgesloten jaar

Acteursgroep Wunderbaum	2022

	HUIDIG BOEKJAAR 2022	BEGROTING	VORIG BOEKJAAR
Aanvullende gegevens bezoekers			
Reguliere voorstellingen	9461	14746	10197
Schoolvoorstellingen	0	0	0
Totaal	**9461**	**14746**	**10197**
Waarvan betalend (regulier)	7649	13398	6412
Waarvan niet betalend (regulier)	1812	1348	3785

	HUIDIG BOEKJAAR 2022	BEGROTING	VORIG BOEKJAAR
Overige gegevens activiteiten			
Educatieve activiteiten	0	20	0
Inleidingen	4	5	5
Anders/Overige (toe te lichten in verslag)	9		0
Totaal	**13**		**5**

Dit jaar is afgesloten op 13-2-2023

Model IV-P

Datum	Voorstelling	Type	Stad	Land	Locatie/zaal	Totaa	Betaalc
9-2-2022	Beren	Besloten Try out	Rotterdam	NL	Oase	25	0
10-2-2022	Beren	Try out	Rotterdam	NL	Oase	55	52
11-2-2022	Beren	Try out	Rotterdam	NL	Oase	55	55
12-2-2022	Beren	Voorstelling	Rotterdam	NL	Oase	48	38
16-2-2022	GEANNULEERD Beren	Voorstelling	Rotterdam	NL	Oase	0	0
17-2-2022	Beren	Voorstelling	Rotterdam	NL	Oase	54	47
18-2-2022	GEANNULEERD Beren	Voorstelling	Rotterdam	NL	Oase	0	0
19-2-2022	Beren	Premiere	Rotterdam	NL	Oase	86	72
23-2-2022	Beren	Voorstelling	Rotterdam	NL	Oase	70	63
24-2-2022	Beren	Voorstelling	Rotterdam	NL	Oase	71	61
25-2-2022	Beren	Voorstelling	Rotterdam	NL	Oase	83	73
26-2-2022	Beren	Voorstelling	Rotterdam	NL	Oase	116	108
2-3-2022	Beren	Voorstelling	Rotterdam	NL	Oase	98	87
3-3-2022	Beren	Voorstelling	Rotterdam	NL	Oase	93	85
4-3-2022	Beren	Voorstelling	Rotterdam	NL	Oase	117	111
5-3-2022	Beren	Voorstelling	Rotterdam	NL	Oase	117	107
16-3-2022	Superleuk	Reprise	Jena	DE	Theaterhaus Jena	73	61
17-3-2022	Superleuk	Reprise	Jena	DE	Theaterhaus Jena	65	59
18-3-2022	Superleuk	Reprise	Jena	DE	Theaterhaus Jena	81	74
19-3-2022	Work Harder	Reprise	Groningen	NL	Grand Theater Groningen	34	24
26-3-2022	La codista	Reprise	Mantova	IT	Teatro Magro	47	47
26-3-2022	Work Harder	Reprise	Utrecht	NL	Stadsschouwburg Utrecht	57	57
1-4-2022	Work Harder	Reprise	Tilburg	NL	Theater de NWE Vorst	44	32
8-4-2022	GEANNULEERD Work Harder		Rotterdam	NL	Theater Rotterdam	0	0
9-4-2022	GEANNULEERD Work Harder		Rotterdam	NL	Theater Rotterdam	0	0
10-4-2022	GEANNULEERD Work Harder		Rotterdam	NL	Theater Rotterdam	0	0
19-4-2022	La codista	Reprise	Rotterdam	NL	Theater Rotterdam	45	42
19-4-2022	Schaapjes op het droge	Reprise	Sint-Niklaas	BE	CC Sint-Niklaas	180	170
20-4-2022	La codista	Reprise	Rotterdam	NL	Theater Rotterdam	37	32
21-4-2022	Schaapjes op het droge	Reprise	Rotterdam	NL	Theater Rotterdam	39	34
22-4-2022	Schaapjes op het droge	Reprise	Rotterdam	NL	Theater Rotterdam	42	37
23-4-2022	GEANNULEERD Schaapjes op het droge		Rotterdam	NL	Theater Rotterdam	0	0
28-4-2022	La codista	Reprise	Den Haag	NL	Spui	59	53
28-4-2022	Schaapjes op het droge	Reprise	Den Haag	NL	Spui	43	41
29-4-2022	GEANNULEERD La codista	*tegenvallende kaartve*	Den Haag	NL	Spui	0	0
29-4-2022	GEANNULEERD Schaapjes op het droge		Den Haag	NL	Spui	0	0
30-4-2022	La codista	Reprise	Antwerpen	BE	Monty	75	75
30-4-2022	Schaapjes op het droge	Reprise	Antwerpen	BE	Monty	124	124
6-5-2022	GEANNULEERD Schaapjes op het droge		Amsterdam	NL	Frascati	0	0
7-5-2022	Schaapjes op het droge	Reprise	Amsterdam	NL	Frascati	23	23
8-5-2022	Schaapjes op het droge	Reprise	Amsterdam	NL	Frascati	41	41
12-5-2022	Beren	Reprise	Jena	DE	Theaterhaus Jena	46	31
13-5-2022	Beren	Reprise	Jena	DE	Theaterhaus Jena	42	36
14-5-2022	Beren	Reprise	Jena	DE	Theaterhaus Jena	36	32
18-5-2022	Beren	Reprise	Jena	DE	Theaterhaus Jena	57	53
19-5-2022	Beren	Reprise	Jena	DE	Theaterhaus Jena	60	55
20-5-2022	Beren	Reprise	Jena	DE	Theaterhaus Jena	76	67
23-5-2022	The Clowns Convention	Overige activiteit	Gouda	NL	Goudse Schouwburg	500	0
31-5-2022	Work Harder	Reprise	Amsterdam	NL	Frascati	46	46
1-6-2022	Work Harder	Reprise	Amsterdam	NL	Frascati	62	62
2-6-2022	Work Harder	Reprise	Amsterdam	NL	Frascati	60	60
3-6-2022	Italodisco	Overige activiteit	Amsterdam	NL	Frascati	94	94
3-6-2022	La codista	Reprise	Amsterdam	NL	Frascati	94	94
4-6-2022	La codista	Reprise	Amsterdam	NL	Frascati	66	66
13-6-2022	Studenten begeleiding	Overige activiteit	Amsterdam	NL	Theaterschool	2	0
14-6-2022	Studenten begeleiding	Overige activiteit	Amsterdam	NL	Theaterschool	2	0
15-6-2022	Studenten begeleiding	Overige activiteit	Amsterdam	NL	Theaterschool	2	0
16-6-2022	Studenten begeleiding	Overige activiteit	Amsterdam	NL	Theaterschool	2	0
17-6-2022	Studenten begeleiding	Overige activiteit	Amsterdam	NL	Theaterschool	2	0

6-7-2022	Sommerspektakel	Premiere	Jena	DE	Theaterhaus Jena	411	358
7-7-2022	Sommerspektakel	Voorstelling	Jena	DE	Theaterhaus Jena	332	306
8-7-2022	Sommerspektakel	Voorstelling	Jena	DE	Theaterhaus Jena	541	507
9-7-2022	Sommerspektakel	Voorstelling	Jena	DE	Theaterhaus Jena	502	466
10-7-2022	Sommerspektakel	Voorstelling	Jena	DE	Theaterhaus Jena	356	319
28-7-2022	La codista	Reprise	Breda	NL	Chassé	86	0
4-9-2022	The Clowns Convention	Overige activiteit	Den Haag	NL	Koninklijke Schouwburg	150	0
6-9-2022	The Clowns Convention	Reprise	Den Haag	NL	Koninklijke Schouwburg	261	249
6-9-2022	GEANNULEERD The Clowns Convention	Overige activiteit	Den Haag	NL	Koninklijke Schouwburg	0	0
7-9-2022	The Clowns Convention	Reprise	Den Haag	NL	Koninklijke Schouwburg	379	361
7-9-2022	The Clowns Convention	Overige activiteit	Den Haag	NL	Koninklijke Schouwburg	20	0
9-9-2022	La codista	Overige activiteit	Amsterdam	NL	ITA	25	0
9-9-2022	La codista	Reprise	Amsterdam	NL	ITA	266	254
10-9-2022	The Clowns Convention	Overige activiteit	Amsterdam	NL	ITA	10	0
10-9-2022	The Clowns Convention	Reprise	Amsterdam	NL	ITA	340	311
11-9-2022	Gala NTF	Overige activiteit	Amsterdam	NL	ITA	576	420
14-9-2022	The Clowns Convention	Reprise	Utrecht	NL	Stadsschouwburg Utrecht	444	444
16-9-2022	La codista	Reprise	Arnhem	NL	Stadstheater Arnhem	44	41
17-9-2022	The Clowns Convention	Reprise	Groningen	NL	Stadsschouwburg Groningen	323	301
9-10-2022	Beren	Reprise	Lugano	SW	Palco LAC Lugano Arte Cultura	144	144
9-11-2022	Il disperato – een theatrale lezing	Theatrale lezing	Rome	IT	Romaeuropa	40	40
10-11-2022	Il disperato – een theatrale lezing	Theatrale lezing	Rome	IT	Romaeuropa	40	40
19-11-2022	La codista	Reprise	Stuttgart	DE	Forum der Kulturen Stuttgart	47	47
26-11-2022	Il disperato – een theatrale lezing	Theatrale lezing	L'Aquila	IT	Teatro Arti e Spettacolo	20	20
1-12-2022	La codista	Reprise	Salerno	IT	Teatro Ghirelli	56	56
2-12-2022	La codista	Reprise	Salerno	IT	Teatro Ghirelli	56	56
2-12-2022	Boze bejaarden – een hoorspel	Premiere	Online		Online	1137	0
3-12-2022	La codista	Reprise	Napels	IT	SALA ASSOLI - Vico Lungo Teat	45	45
4-12-2022	La codista	Reprise	Napels	IT	SALA ASSOLI - Vico Lungo Teat	32	32
9-12-2022	The Clowns Convention	Reprise	Eindhoven	NL	Parktheater	145	141
10-12-2022	The Clowns Convention	Reprise	Bergen op Zoom	NL	Theater De Maagd	153	137
17-12-2022	GEANNULEERD Il disperato – een theatrale	Theatrale lezing	Milaan	IT	Zona K Milaan	0	0
18-12-2022	GEANNULEERD Il disperato – een theatrale	Theatrale lezing	Milaan	IT	Zona K Milaan	0	0
22-12-2022	Zur Wartburg	Reprise	Jena	DE	Theaterhaus Jena	76	73
23-12-2022	Zur Wartburg	Reprise	Jena	DE	Theaterhaus Jena	111	108
28-12-2022	Zur Wartburg	Reprise	Jena	DE	Theaterhaus Jena	112	107
29-12-2022	Zur Wartburg	Reprise	Jena	DE	Theaterhaus Jena	120	99

4. BIJLAGEN

Maatschappelijke nevenfuncties bestuur 2022

Nicole van Vessum
Voorzitter bestuur (sinds 30 maart 2021)
Maatschappelijke functie: Artistiek directeur de Parade
Nevenfuncties:

- Adviseur Fonds Podiumkunsten
- Bestuurslid Stichting Man Met De Microfoon/Chris Bajema te Amsterdam
- Bestuurslid theatergroep Boogaerdt/VanderSchoot 2.0. te Amsterdam
- Juryvoorzitter VSCD Mimeprijs
- Voorzitter bestuur Stichting Marjolein van Heemstra te Amsterdam
- Voorzitter bestuur BAU (platform voor dans en performance) te Amsterdam
- Bestuurslid choreograaf Jan Martens te Rotterdam/Antwerpen
- Voorzitter bestuur festival Julidans te Amsterdam
- Bestuurslid Stichting locatiekunst TUIG te ’s Hertogenbosch

Joachim Fleury
Secretaris bestuur (per 30 maart 2021)
Maatschappelijke functie: Consultant bij Clifford Chance
Nevenfuncties:

- Voorzitter van Stichting Digitaal Informatieplatform Podiumkunsten, Stichting Documentair Theater, Stichting Cinergy, Stichting Sismo Stories & Performances, Stichting dewildeweg, Dash Arts Limited (Engeland), Stichting Theatertroep
- Bestuurslid bij Stichting Allard Pierson, Stichting De Versterking, Stichting Kunstfort Vijfhuizen Activiteiten, Dixon & De Jaeger BV, Sismo Holding BV
- Commissaris bij AutoFill Technologies BV, KeenCorp BV en Green Safaris Fund BV (de laatste - twee president-commissaris)
- Trustee bij Wond'rous Machine Limited (Engeland)

Charlien Adriaenssens
Algemeen bestuurslid (sinds 4 juni 2021)
Maatschappelijke functie: Programmamaker Worm/beeldend kunstenaar
Nevenfuncties:

- Lid Raad van Bestuur Ferdnnd vzw (Antwerpen)
- Lid Raad van Toezicht St. De Perifeer (Deventer
- Lid Adviesraad Generatorfonds, regio Twente

Ernest van der Kwast
Algemeen bestuurslid (sinds 30 maart 2021)
Maatschappelijke functie: Schrijver en programmamaker
Nevenfuncties:

- Vrijwilliger (buddy) bij Rotterdamse Douwers.

Mark Fuchs
Penningmeester bestuur (sinds 30 maart 2021)
Maatschappelijke functie: Financieringsspecialist Van Lanschot Bankiers
Nevenfuncties:

- Penningmeester stichting Theater Na de Dam,
- Penningmeester Dansersfonds ’79
- Penningmeester Boogaerdt/Van der Schoot
- Penningmeester Documentair Theater
- Penningmeester Anouk Nuyens
- Lid Raad van Toezicht Paradiso Melkweg Productiehuis
- Penningmeester A Fully Coherent Plan

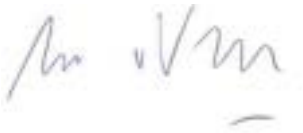
Rooster van aftreden bestuur

Bestuurslid	**Datum aantreden**	**Datum aftreden**
Nicole van Vessum	30-03-2021	01-10-2024
Mark Fuchs	30-03-2021	01-04-2025
Joachim Fleury	30-03-2021	01-10-2023
Ernest van der Kwast	30-03-2021	01-04-2024
Charlien Adriaenssens	04-06-2021	04-06-2025

Ondertekening

Datum: 23 maart 2023

Handtekening:

Nicole van Vessum
Voorzitter

Handtekening:

Mark Fuchs
Penningmeester

Handtekening:

Joachim Fleury
Secretaris

Handtekening:

Ernest van der Kwast
Algemeen bestuurslid

Handtekening:

Charlien Adriaenssens
Algemeen bestuurslid

Accountantskantoor
KUBUS Dordrecht
Vrieseweg 80A
3311 NX Dordrecht
t 088-2349000
e dordrecht@kubus.nl
www.kubusdordrecht.nl

becon 609663
iban NL04 RABO 0314 5278 18
kvk 67009964
btw NL132660003B01

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: het bestuur van Stichting Acteursgroep Wunderbaum

A. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2022

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2022 van Stichting Acteursgroep Wunderbaum te Rotterdam gecontroleerd.

Naar ons oordeel:
- geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Acteursgroep Wunderbaum te Rotterdam op 31 december 2022 en van het resultaat over 2022 in overeenstemming met het Handboek verantwoording meerjarige activiteitensubsidies 2022-2024 van het FPK en Subsidieverordening Rotterdam 2014.
- zijn de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2022 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in de subsidiebeschikking en het Handboek verantwoording meerjarige subsidies 2022-2024.

De jaarrekening bestaat uit:
- de balans per 31 december 2022;
- de staat van baten en lasten over 2022; en
- de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen, en het Controleprotocol 2022-2024 Fonds Podiumkunsten en het Controleprotocol Wet Normering Topinkomens (WNT) 2022 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd
In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2022 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid1, sub n Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekend dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Acteursgroep Wunderbaum te Rotterdam zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).
Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- het bestuursverslag;
- de overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van het Handboek verantwoording meerjarige activiteitensubsidie 2022-2024 van het FPK is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de controle of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in het Accountantsprotocol cultuursubsidies Instellingen 2021-2024 en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met het Handboek verantwoording meerjarige activiteitensubsidie 2022-2024 van het FPK .

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur en de raad van toezicht voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn 640 organisaties-zonder-winststreven, het Handboek verantwoording meerjarige activiteitensubsidie 2022-2024 van het FPK en de Wet normering topinkomens (WNT) 2022. Het bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in de subsidiebeschikking en het Handboek verantwoording meerjarige activiteitensubsidie 2022-2024 van het FPK .

In dit kader is het bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de instelling in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemde verslaggevingsstelsels moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de instelling te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de instelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Een meer gedetailleerde beschrijving van onze verantwoordelijkheden is opgenomen in de bijlage bij onze controleverklaring.

Dordrecht, 23 maart 2023

Accountantskantoor KUBUS Dordrecht,

Drs. E.J. Tigelaar AA